

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 9 • Perjantaina 8. toukokuuta 2009

60. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Pitäjä- ja sukumarkkinat Helsingissä

Karjalaista tunnelmaa talon täydeltä

Pitäjä- ja sukuseuramarkkinat kokosivat toista tuhatta kävijää Karjalatalolle huhtikuun loppupuolella. Kurkijoen seutua esittelivät Hiitolan pitäjaseura, Hiitolaiset, Kurkijoki-Säätiö, Kurkijoki-Seura ja Hiitola- Kurkijoki-sukututkimuspiiri. Innokkaimmat kävijä tulivat sisälle jo heti 10 jälkeen, vaikka tilaisuus oli sovittu alkavaksi vasta klo 11 ja ovet suljettiin klo 10.30-11.00 väliseksi ajaksi, jotta viimeiset esittelypöydät saataisiin kuntoon. Vilkkaimmillaan käytävät pullistelivat kävijöitä ja kulkeminen oli melkein mahdotonta. Mutta tunnelma oli korkealla ja Kurkijoki-Säätiön puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen naureskelikin, että vain karjalaisissa tilaisuuksissa voi olla tällainen puheensorina, jonka yli oli vaikea saada omaa ääntään kuulumaan naapurille asti.

Karjalaista meininkiä käen kukunnan säestyksellä

Markkinat järjestettiin nyt

toisen kerran, tilaisuuden avasi Karjalan Liiton hallituksen puheenjohtaja Markku Laukkanen, hän totesikin että kaksi vuotta sitten järjestetty ensimmäinen markkinapäivä oli niin valtava menestys, että kaikki halusivat tulla uudelleen. Esittelijöitä olikin n. 50.

- Meitä, jotka haluamme tietää, mistä olemme tulleet, on yhä enemmän. Karjalaisille tämä merkitsee vielä enemmän taustasta johtuen, Markku Laukkanen sanoi avaussanoissaan ja jatkoi korostaen yhteisöllisyyden merkitystä nykypäivän maailmassa.

- Nyt koko Euroopassa on tilinteon aika. On muistettava, että karjalaiset eivät olleet pakolaisia, vaan suomalaisia, jotka menettivät kauniin kotipaikkansa, evakuoinnissa suomalaiset muuttivat Suomeen. Ei pidä vaieta tästä äärimmäisen tärkeästä historiasta sekä sukuperinteen siirtämisestä, jotta myös lapsenlapset tietävät, mistä ovat ja millaiset juuret heillä on – pidetään niitä ylpeänä esillä, Laukkanen korosti.

- Huomaa, että täällä on karjalainen meininki, Karjalan vahva kulttuuri on kestänyt satoja vuosia idän ja lännen välillä. On hyvä että nuoret löytävät siitä omia juttujaan ja tekevät siitä oman näköistään karjalaisesta kulttuurista. Laukkanen puhe päättyi Hiitolan pöydän luota kuuluvaan käen kukuntaan. Raija Laaksonen Hiitolan Pitäjaseurasta kukutteli Gulda Käköstä. Johtuneeko tästä loistavasta mainoksesta, että Käkösset lensivät hyvin nopeasti Hiitolan pöydältä uusiin koteihinsa.

Karjalaista tietoa ja taitoa

Monen kävijän matka py-

sähtyi tutkimaan oman tai sukunsa kotikunnan kirjoja, joita olikin runsaasti tarjolla. Tutkimisen jälkeen moni kirja päätyi kassiin, kuten eräällä keski-ikäisellä naisellakin, joka kertoi olevansa kiinnostunut Kurkijoesta vain siksi, että kirjoittaa kirjaa sukulaisensa elämästä. Hän osti sukulaiselleen kuvateoksen ja totesi suurimman kiinnostuksensa loppuvan, sitten kun kirja on valmis. Naisen lähdettyä Anna-Maija Nurminen-Lempinen totesi – tuo nainen on jo koulussa, tuon kirjan jälkeen tulee toinen tai kiinnostus jatkuu voimakkaampana, taisi Anna-Maija puhua kokemuksen syvällä rintäänään.

Tässä lehdessä mm.

Kurkijoki-Seuran toimintaa v. 2008 ...	4
Villin Valtin jälkeläisiä tämän päivän raviradoilla	6
Onnittelut äideille	6
Mitä junia Elisenvaaran asemalla suurpommituksen aikana?	8
Rajan takan koettua	10

Toimitus on suljettuna Helatorstain jälkeisenä perjantaina 22.5.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 29.5., 12.6., 26.6., 10.7.

Elvi Miikkulaisen osavissa käsissä neulekinna valmistuu venäläisen mallin mukaan toisten ottaessa oppia kinnasneulan pujotuksista.

Sukututkimuspiirin vetäjä Harri Kekki innosti monia tutkimaan oman sukunsa juuria.

Työnäytökset vetivät paljon kävijöitä puoleensa. Kurkijoen piiskaa jo neljännessä polvessa tekevä Arvi Heinonen sai monia piiskankäyttöohjeita erilaisiin kurinpidollisiin toimenpiteisiin. Vihjeet tosin annettiin pilke silmäkulmassa eikä kukaan lähtenyt piiska kainalossa kotiinsa. Tunnetussa Kurkijoen hevospitäjässä piiskoja on käytetty oriden kouluttamisessa ja Kurkijoen piiskoja on tultu ostamaan matkojenkin takaa, niin kestäviä ne ovat. Arvi Heinonen on opettanut vanhaa kädentaitoa Loimaan työväenopistossa muutama vuosi sitten, jotta piiskantekotaito säilyisi.

Elvi Miikkulainen valmisti neulekintaita ja pöytämme suurin myyntiartikkeli olikin puiset tai kupariset kinnasneulat. Moni kintaan teon katselija kertoi, että on joskus kokeillut tai tehnytkin neulekintaita, mutta taito on unohtunut ja työnäytös innosti aloittamaan uudelleen. Työohjeet loppuivat jo puolessa väliä markkinoita.

Sukua tutkimaan

Jokunen kävijä koki iloisia yllätyksiä keskustellessaan sukututkijoiden kanssa. Löytyi lisätietoa omaan sukuun, joku palanen löysi paikkansa sukupuussa tai orastava tutkimusinto nosti päätään. Harri Kekki, Hiitola-Kurkijoki-sukututkimuspiirin vetäjä kertoi, että tutkimusinto on taas lisääntymässä hiljaisemman kauden jälkeen. Karjalatalolla kokoontuvaan sukututkimuspiiriin ovat tervetulleita kaikki, jotka haluavat lisätietoa omasta suvustaan ja haluavat oppia sukututkimuksen niksejä. Piirissä käy vakiokävijöitä, jotka ovat valmiit neuvomaan aloittelijoita, mukana on myös henkilöitä, jotka tarvitsevat apua jossakin sukututkimuksen vaiheessa ja kertakävijöitä kyselijöitä. Piiri on myös oiva paikka selvittää, jospa joku on jo tutkinutkin omaa sukua aiemmin.

Nuorten suuri määrä

Jatkuu siv. 6

Kurkijoen seudun osaston katseen vangitsijoina olivat kauniit kirjatut linat, Kurkijoen kansallispuke ja lista Kurkijoen kylistä, se innosti monia muistelemaan omaa kyläänsä tai etsimään listasta sukulaisensa asuinkylää. Käspaikkakirjaa tutkijamassa Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Maija Nurminen-Lempinen ja vieressä istuu Kaisa Raitio Kurkijoki-Seurasta.

Veteraanit, ylioppilaat, työläiset, äidit

Otsikon otanta kattaa suurimman osan suomalaisista. Kolmen viikon aikana muistamme heitä kaikkia.

Kurkijokelaisen sähköpostiin tulee noin 60 viestiä joka päivä, STT:ltä, muilta tiedotusvälineiltä, poliitikoilta, puolueilta, tilaisuuksien järjestäjiltä ja tietysti teiltä, hyvät lukijat. Odotin Veteraanipäivän vaiheilla tiedotustulvaa, mutta... hiljaista oli, vain yksi viesti koski veteraaneja. Yleensä merkkipäivinä viestejä tulee runsaasti poliitikkojen ja nyt eurovaaliehdokkaiden puheista. Tiedän, että Loimaan seudulla ja monella muullakin seudulla vietettiin päivää arvokkaan kunnioittavasti. Ja kunnioitukseen on syytäkin monien vaiettujen vuosien jälkeen. Monen veteraanin lltahuuto-laulu on jo alkanut, vaikkei vielä olla viimeiseen säkeistöön asti päästykään. Vielä on mahdollisuus kiittää heitä tekemästään raskaasta työstä sekä Suomen itsenäisyyden ylläpitämisessä että maamme jälleenrakentamisessa sodan jälkeen. Kiitos tuntuu liian pieneltä sanalta heille sanottavaksi, mutta kun sydämissämme liitämme siihen sen tunteen, joka herää katsoessamme Suomen kaunista luontoa, niin kiitoskin saa toisenlaisen voiman. ”Kissa kiitoksella elää” sanotaan ja vaikka tunteella ja sydämemme pohjasta kiitämme veteraaneja, tulee myös tarvittaessa huolehtia heidän arkipäivän selviytymisestään, terveydenhuollostaan ja koti- yms. palveluiden saatavuudesta. He ovat antaneet meille elämisen mahdollisuuden vapaassa isänmaassa, nyt viimeistään on meidän vuoromme huolehtia heidän hyvinvoinnistaan.

Gaudeamus igitur..., On kevään kirkas huomen..., Työn orjat sorron... ja voisipa tuohon perään liittää vielä jonkin juomalaulunkin. Aikamoisen Vappulaulukirjan siitä saisi koottua ja jokainen laulaja laulaa laulunsa syvällä rintäänällä asiaansa uskoen. Vappu on sillisalaatti, jossa ovat

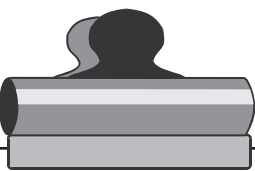
sulassa sovussa sekoittuneena keskiaikaisen Valborg-nunnan pyhimykseksi julistamisenpäivä, Waldborgan, pakanallisen hedelmällisyyden jumalattaren kevään juhla, 1700-luvulta lähtien Turun akatemian opiskelijoiden Vapun vieto ja 1800-luvun lopulla Usa:sta Suomeen rantautunut Työväen Vappu. Monella ylioppilaalla ja työläisellä voi olla tänä vappuna ahdistusta rinnan alla. Opiskelevat ylioppilaat miettivät, löytyykö valmistumisen jälkeen töitä ja jo valmistuneet yhdessä työväestön kanssa, onko töitä vielä huomennakin. Moni elää jatkuvassa epävarmuudessa. Mutta jäihän Vapun kohdalla juhlistavaksi ainakin kevät, kyllä siinä on joka vuosi aihetta maljan kohottamiseen.

Äitienpäivämitalistit on taas valittu. Oli ilo huomata, että heidän joukossaan oli monia, jotka ovat avanneet kotinsa ovet vieraillekin lapsille kodiksi. Olen viime aikoina lukenut paljon sotiin liittyvää historiaa, muistelmia ja tutkimuksia. Sota kosketti monia äitejä ja lapsia, oli järkyttäviä kohtaloita, orvoksi jäämisiä ja lapsen menetyksiä. Mutta usein kun tilanne oli vaikea, löytyi avoimia kotien ovia isovanhempien, sukulaisten tai jopa aivan tuntemattomien luota. Ne ovet ja sylit ovien takana tarjosivat turvaa, lohtua ja usein myös elämisen perustarpeita: lämpöä ja ruokaa. Toivottavasti näitä kohteja, joiden ovien takaa useimmiten löytyi myös äiti, on vuosien varrella muistettu.

Olen reilun puolen vuoden ajan seurannut nuoren naisen kasvua äidiksi. Koko sitä tunteiden kirjoa epävarmuudesta onneen; huolehtimista, valvomista, iloitsemista. Äitiys on elämänmittainen tehtävä, jossa ei koskaan tule valmiiksi.

Gaudeamus igitur – siis juhlikaamme!

Helena Sulavuori

NIMIPÄIVÄT

8 Pe	Heino	18 Ma	Erkki, Eero, Eerik,
9 La	Eurooppa-päivä,		Eerika, Eerikki
	Timo	19 Ti	Emilia, Emma,
10 Su	Äitienpäivä		Emmi, Milla,
	Aino, Aini, Aina,		Milja, Milka,
	Ainikki	20 Ke	Amalia
11 Ma	Osmo		Lilja, Karoliina,
12 Ti	J.V. Snellmanin		Lilli
	päivä,	21 To	Helatorstai, Kosti,
	suomalaisuuden		Konsta, Konstantin
	päivä, Lotta	22 Pe	Hemminki,
13 Ke	Kukka, Floora		Hemmo
14 To	Tuula	23 La	Lyydia, Lyyli
15 Pe	Sofia, Sonja,	24 Su	Tuukka, Touko
	Sohvi	25 Ma	Urpo
16 La	Ester, Essi, Esteri	26 Ti	Minna, Vilma,
17 Su	Kaatuneitten		Vilhelmiina, Miina,
	muistopäivä		Mimmi
	Maila, Mailis,	27 Ke	Ritva
	Maili, Rebekka	28 To	Alma

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä on Suomen pohjoisin kunta?
2. Milloin valmistui ensimmäinen junarata Suomessa?
3. Mikä on presidentti Tarja Halosen toinen nimi?
4. Millä vuosisadalla käytiin nuijasota?
5. Minkä maan hallitsija Aleksanteri Suuri oli?
6. Kuka oli ensimmäisen suomenkielisen lehden toimittaja?
7. Minkä hiippakunnan seurakunnissa on eniten naispappeja?
8. Kuinka monta henkrikosta tehtiin Suomessa v. 2007?
9. Kuka kansanedustaja tienasi tanssisuorituksillaan liikanimen Kanki?
10. Missä Atlantin osassa ankeriaat käyvät kute-massa?

Kuolleita

Rakas äitimme,
mummimme ja isomummimme

Aili Annikki KOJO

o.s. Hämläinen

* 10.08.1918 Kurkijoella
† 09.04.2009 Loimaalla

*Kulje äiti kerallamme,
mummi rakas mukamme,
voiman lähteenä lähellä.
Elä muistoina mielessämme
taivaan veräjän takana.
Kukkain alle kirkkotarhaan
saatelimme äidin rakkaan
isän viereen nukkumaan.*

Kiittäen ja rakkaudella kaivaten

**Martti ja Irma
Maire ja Heikki
Markku ja Marita
Erkki ja Sirpa
Juha ja Kaija**

Jouko

Lastenlapset perheineen
Raija-sisko perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

Siunattu 25.4.2009 Kanta-Loimaan kirkossa
läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitos kaikille Äitiä hoitaneille.

Muistettavaa

Kurkijoen Marttayhdistys ry. toimintaryhmineen, kokoonnumme puutarha-iltaan Järvisen kauppapuutarhalle 11.5.2009 klo 18.00. Saamme opastusta puutarhakasvien hoidosta. Hallitus kokoontuu Kurkijokelaisen toimituksessa 15.5. 2009. klo 16.00. Esillä Kurkijokijuhlat ja Martta-Liiton 110v juhlatretki Helsinkiin.

Tampereen Seudun Kurkijokelaiset kokoontuvat tiistaina toukokuun 12. päivänä klo 15 kahvila Vatraskan kabinetissa Kunnankaatu 4. Jutellaan Kurkijoen murteesta.

Hiitola-Kurkijoki Sukututkijat kokoontuu torstaina 14.5.09 klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Helsinki Käpylänkujia 1. Aihe: Miten sodat koskettivat pitäjäämme erityisesti 1800-luvulla? Tervetuloa kaikki, joita aihe ja sukututkimus kiinnostaa. Kokouksella on auki jo klo 15. Seuraava kokous 17.9.

Siivoustalkoot Loimaan Sotainvalidien Veljesrannassa Yläneen Pyhäjärvellä lauantaina 16.5. klo 10. alkaen.

Lappeenrannan Kurkijokelaiset! Menemme maanantaina 18.5. klo 13.00 Imatralle Terttu Veijalaiselle, Elsankuja 9 B, Imatra. Tervetuloa mukaan.

Hartaus sunnuntaille 10.5.
4. sunnuntai pääsiäisestä,
äitienpäivä

Puhe ja teot

“Lapseni, älkäämme rakastako sanoin ja puheessa,
vaan teoin ja totuudessa.”

1. Joh. 3: 18

Mummuni kuoli hieman ennen ensimmäistä koulupäivääni. Aivan liian aikaisin, hiukan yli 60-vuotiaana. Olimme eläneet tiiviisti yhdessä siihen asti. Meitä asui kolme sukupolvea isoa maalaistaloa. Oli mummunpuoli, jossa asuivat mummu ja taata, sekä meidän puoli, jossa asui viisihenkinen perheemme. Lapsen näkökulmastani olimme yksi perhe.

Mummulla oli tapana ottaa päiväunet kanssani. Joka kerta yritin herätä ennen mummua uniltani, mutten koskaan onnistunut. Hän oli aina herännyt ennen minua ja oli yleensä keittämässä kahvia minun herätessäni. En muista juuri ollenkaan mistä puhuimme mummun kanssa, mutta muistan sylin, lämmön ja sen että nauroimme yhdessä.

Mummun hautajaiset olivat juuri ennen koulun alkua. Minun oli vaikea käsittää kuolemaa ja sitä etten näe enää mummua. Opettajani muistutti hieman mummua. Äitini kertoi, että tulin usein koulusta itkien ja mummua ikävöiden. Äidin ei ollut varmasti helppoa kestää lapsen ikävää, kun sydämessä oli oma ikävä äitiä kohtaan.

Monta asiaa jäi mummun kanssa kesken. Mutta osa hänestä jäi elämään ja siirtyy sukupolvelta toiselle. Syli, lämpö ja yhdessä nauraminen jatkuvat. Katson onnellisena, kun lapseni kapuaa iloisena mummunsa syliin. Toivon että voin itsekin jatkaa perintöä eteenpäin.

Sanat ja puhe ovat tärkeitä. Mutta niin on myös tekeminen. Molempia tarvitaan. Sanat ilman tekoja eivät merkitse mitään ja teot ilman rakkautta ovat turhia. Mutta sanat ja teot yhdessä – syli, lämpö ja yhdessä nauraminen – ne kantavat sukupolvelta toiselle.

Iloista äitienpäivää!

Päivi Salmesvuori

Teologian maisteri Päivi Salmesvuori toimii tutkijana ja opettajana Helsingin yliopiston kirkkohistorian laitoksella.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Liisa Koistinen, Lauri Laukkanen,
Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen
Toimitussihteeri: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi.....35 euroa
6 kk.....20 euroa
3 kk.....12 euroa
Pohjoismaat39 euroa
Muualle46 euroa

Tilinumero: LSOP 523900-4897
Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Loimaan Seudun Karjalaseuran onkilpailut lauantaina 23.5. klo 10-13 Loimijossa. Maamieskoulun lähellä olevalle matonpesupaikalle kokoonnutaan. Palkintojen jako ja mitalihakvit kilpailun jälkeen Revolla, Hattulanmäentie 31.

Kurkijoki-seura ry järjestää yhdessä Vpl. Pyhäjärvi-seuran ry kanssa retken Naantaliin ja Kultarantaan 6.6., MUISTITHAN

ILMOITAUTUA! Lisätietoa edellisessä Kurkijokelaisessa tai Riitta Sainio 040-5447582 tai Sakari Karsila 0400-210208.

Karjalan liiton tapahtumakalenterista: 21.5. Maastajuoksumestaruuskilpailut, Taipalsaari

12.-14.6. Karjalaiset Kesäjuhlat, Kuopio
12.6. Kesäjuhlaseminaari
13.6. Karjalan maraton, Kuopio

8.5. Ps. 126:5-6. *Jotka kyy-
nelin kylvävät, ne rie-
muiten korjaavat. Jotka
itkien menevät kylvämään
vakkaansa kantaen, ne
riemuiten palaavat kotiin
lyhteet sylissänsä.*

9.5. Joh. 14:6. *Jeesus sanoo:
”Minä olen tie, totuus ja
elämä. Ei kukaan pääse
Isän luo muuten kuin
minun kauttani.”*

10.5. 4. sunnuntai pääsiäi-
sestä. Joh. 15:16. *Jeesus
sanoo: ”Ette te valinneet
minua, vaan minä valitsin
teidät, ja minun tahtoni
on, että te lähдете liik-
keelle ja tuotatte hedel-
mää, sitä hedelmää joka
pysyy. Kun niin teette, Isä
antaa teille kaiken, mitä
minun nimessäni häneltä
pyydätte.”*
*Virsi 484:1 Totuuden
Henki, johda sinä meitä
etsiessämme valkeuden
teitä. Työtämme ohjaa,
meitä älä heitä, tietomme
siunaa.*

11.5. Ps. 98:1. *Laulakaa Her-
rälle uusi laulu! Hän on
tehnyt ihmeellisiä tekoja.
Hänen oikea kädensä,
hänen pyhä voimansa on
tuonut voiton.*

12.5. Jes. 4:2. *Sinä päivänä
Herra antaa versionsa
nousta maasta kauniina ja
ylväänä. Rehevänä ja ku-
koistavana nousee maan
hedelmä henkiin jääneille
israelilaisille.*

13.5. 1 Joh. 3:18. *Lapseni, äl-
käämme rakastako sanoin
ja puheessa, vaan teoin ja
totuudessa.*

14.5. Joh. 13:34. *Jeesus sa-
noo: ”Minä annan teille
uuden käskyn: rakastakaa
toisianne!”*

15.5. Ps. 98:2-3. *Herra näytti,
että hän on meidän pe-
lastajamme, hän osoitti
vanhurskautensa kansojen
nähdessä. Hän muisti Isra-
elin kansaa, osoitti jälleen
laupeutensa ja uskollis-
suutensa. Maan ääretkin
saivat tietää, että Juma-
lamme pelasti meidät.*

16.5. Joh. 15:10,17. *Jeesus
sanoo: ”Jos noudatatte
käskyjäni, te pysytte mi-
nun rakkaudessa, niin
kuin minä olen noudatta-
nut Isäni käskyjä ja pysyn
hänen rakkaudessaan.
Tämän käskyn minä teille
annan: rakastakaa toisi-
anne.”*

17.5. 5. sunnuntai pääsiäises-
tä. Luuk. 11:9-10. *Jeesus
sanoo: ”Pyytäkää, niin
teille annetaan. Etsikää,
niin te löydätte. Kolkut-
takaa, niin teille avataan.
Sillä pyytävä saa, etsijä
löytää, ja jokaiselle, joka
kolkuttaa, avataan.”*
*Virsi 350:2 Öin päivin
yksin sinua palvelijasi
huutaa. Armahda, Herra,
minua, en tiedä turvaa
muuta. Pois ota ahdistuk-
seni ja ilahduta sieluni.
Näin huokaa sydämeni.*

18.5. Jes. 48:20. *Kertokaa
tästä riemuiten, kuulut-
takaa, viekää viesti maan
ääriin asti. Sanokaa:
”Herra on lunastanut
palvelijansa Jaakobin
vapaaksi!”*

19.5. Ps. 40:2-3. *Hartaasti
minä odotin Herraa, ja
hän kumartui minun
puoleeni ja kuuli huutoni.*

*Hän veti minut ylös syvä-
stä kuopasta, upottavasta
liejusta. Hän nosti minut
kalliolle, antoi lujan poh-
jan askelteni alle.*

20.5. Jaak. 5:16. *Tunnusta-
kaa syntinne toisillenne ja
rukoilkaa toistenne puo-
lesta, jotta parantuisitte.
Vanhurskaan rukous on
voimallinen ja saa paljon
aikaan.*

21.5. Helatorstai. Ef. 4:10. *Hän, joka laskeutui alas,
nousi myös kaikkia taivai-
ta ylemmäs täyttääkseen
kaikkeuden läsnäolollaan.
Virsi 339:2 Halleluja,
Vapahtaja kuoleman on
voittanut. Halleluja, nyt
on toivo maailmalle koit-
tanut. Kunniansa Jeesus
astui omillensa luvaten:
Aina pysyn lähellänne,
teidä siunaan, rohkaisen.*

22.5. Ps. 40:5. *Hyvä on sen
osa, joka luottaa Herraan,
ei etsi apua pahan voi-
milta eikä käänny niiden
puoleen, jotka valhetta
palvelevat.*

23.5. Luuk. 11:13. *Jeesus
sanoo: ”Jos kerran te pa-
hat ihmiset osaatte antaa
lapsillenne kaikenlaista
hyvää, niin totta kai teidän
Isänne paljon enemmän
antaa taivaasta Pyhän
Hengen niille, jotka sitä
häneltä pyytävät.”*

24.5. 6. sunnuntai pääsi-
äisestä. Joh. 17:22-23. *Jeesus rukoili ja sanoi:
”Sen kirkkauden, jonka
sinä olet antanut minulle,
olen minä antanut heille,
jotta he olisivat yhtä, niin
kuin me olemme yhtä.
Kun minä olen heissä ja
sinä olet minussa, he ovat
täydellisesti yhtä, ja silloin
maailma ymmärtää, että
sinä olet lähettänyt minut
ja että olet rakastanut
heitä niin kuin olet rakas-
tanut minua.”*
*Virsi 454:1 Liekkejä on
monta, valo on yksi, hän
on Jeesus Kristus. Liekke-
jä on monta, valo on yksi.
Hän yhdistää meidät.*

25.5. Ps. 27:7. *Herra, kuule,
kun huudan sinua! Ole
minulle armollinen, vastaa
pyyntööni.*

26.5. Sak. 14:9. *Sinä päivä-
nä Herra on oleva koko
maanpiirin kuningas.
Hän on oleva yksi ja ainoa
Jumala ja hänen nimensä
ainoa, jota avuksi huude-
taan.*

27.5. Ef. 1:23. *Seurakunta
on Kristuksen ruumis ja
hänen täyteytensä, hä-
nen, joka kaiken kaikessa
täyttää.*

28.5. Joh. 16:13. *Kun Totuu-
den Henki tulee, hän joh-
taa teidät tuntemaan koko
totuuden.*

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - Pe 9 - 17
La 9 - 13

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Sotiemme Veteraanit -merkki yhdistää vapauttamme arvostavia

Kansallista veteraanipäivää vietettiin 27. huhtikuuta. Valtakunnalliset veteraanijärjestöt ja Kaatuneitten Omaisten Liitto ovat kaikki mukana nyt alkavassa kampanjassa, jonka tavoitteena on helpottaa sotainvalidien ja muiden sotiemme veteraanien sekä sotaaleskien arkista elämää.

Kampanjassa myydään hopeisia Sotiemme Veteraanit -merkkejä. Näiden rintamerkkien ja riipusten keskellä on talvisodan kokardi, joka symboloi suo-

malaisuutta ja rohkeutta. Kokardin taustalla olevan ruusukkeen viisi terälehteä edustavat kampanjassa mukana olevia järjestöjä.

Merkin hinta on 25 euroa (+toimituskulut) ja siitä käytetään kaksikymmentä euroa sotiemme veteraanien kotona asumisen tukemiseen. Hopeisen Sotiemme Veteraanit -merkin voi ostaa internetin kautta osoitteesta www.veteraanit.fi. Merkin tarkoituksena on yhdistää niitä suomalaisia, jotka kunnioittavat sotiemme ve-

teraanien työtä ja uhrauksia vapautemme puolesta. Kampanjalla merkkiä suomalaiset voivat osoittaa arvostustaan sotiemme veteraaneille.

Kampanjasta saatua tuottoa käytetään mm. lääke- ja hoitokulujen omavastuuosuuksiin, silmälasihin, liikkumista helpottaviin apuvälineisiin, asuntojen pienimuotoisiin korjauksiin sekä kunto- ja virkistysviikkoihin. Omassa kodissa selviytymistä tuetaan kotiaavulla esim. ikkunoiden pesut, mattojen tamppauk-

set ja muu raskaampi kotisiivous.

Sotiemme veteraaneja on joukossamme edelleen 66 000 ja heidän keski-ikänsä on 86 vuotta. Kampanjan tuoton välittävät perille Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto ja Kaatuneitten Omaisten Liitto.

58 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

Tositapaus

Kirj. ”Kamarahkon Topi”

Elisenvaarassa yksi kaupias U.R. puhui allekirjoittaneelle, että sinä olisit sopiva kaupparatsuksi, kun olet noinkin hyvä puhumaan. No mitäs siinä, kun pillit pussiin ja näytteet mukaan, ensimmäinen pysäyspaikka oli Suojärvi.

Menin majataloon ja pyysin, saiskos hevosen Varpakylään. Emäntä tuli ja sanoi, että ei mitään hevosta, tämän päivän kyydit on jo tehty, vaan minä entisenä Raisoffin ajopoikana tiesin majatalon säännöt, että nimismiehelle, ruunuvoudille ja kunnanlääkärille on kyyti annettava aina, ja muistin samalla että Suojärvellä on juuri kunnanlääkärin paikka auki, uudistin

pyyntöni, ja sanoin, että tiedätekös mikä mies minä olen, minä olen teidän tuleva kunnanlääkäri.

Emännältä oikein suu lokahti auki ja löi käsiään yhteen ja sanoi, että voi heran jee, lääkäri on kotona ja miniä on ollut saunataudissa jo kolme vuorokautta, ja nyt saunaan heti, minä hämmästyin kauheasti ja sanoin, että en voi mitään tällä kertaa kun kaikki instrumentit ovat vielä matkalla, vaan se emäntä kun oli oikein iso ihminen, niin samassa sieppasi minua käsipuolesta kiinni niin silloin sitä mentiin minun vastaväitteistäni huolimatta.

Saunassa oli jo parikolme vanhempaa naista ja sairas voivotteli, vaan kun siellä oli outo haju, niin pistäännyin heti ulos ja otin nuuskaa vahvasti nenääni, menin takaisin ja sopotin sairaalle että koita kärsiä, ei tämä krapulaan nähden ole mitään, samassa pöllähti sairaan kasvoille sitä nuuskaa nenästäni ja sekös aivasta pärskäytti, niin sillä kertaa asia oli selvä.

Emäntä löi reiteensä ja sanoi, että tällaista kunnanlääkäreä meillä ei ole koskaan ollut, hevonen valjaisiin ja heti.

Toimituksen tuolilta Ilmoita valmistuneista, perhetapahtumista...

Kevätaika on valmistuneiden ja valkolakkien juhlaa, kesällä vietetään paljon häitä ja rippijuhlia, syntymäpäivä ja kastejuhla juhliitaan läpi vuoden. Kurkijokelainen on kaikkien kurkijokelaisten ja hiitolaisten oma ilmoituslehti. Onko sinulle tulossa perhejuhlat tai valmistujaisjuhlat, lakkiaiset, rippijuhlat, häät, syntymäpäivät...? Julkaisemme mielellämme henkilöiden, joiden juuret johtavat Kurkijoelle tai Hiitolaan, perhe- ja valmistujaisilmoituksia. Mukavaa, jos voit liittää uutisen yhteyteen myös valokuvan joko liitetiedostoina tai postitse

lähetettynä. **Valmistumis- ja perheutiset julkaitaan maksutta.**

Surun kohdatessa kuolinilmoitus kertoo tapahtuneesta. Välitämme kuolinilmoituksia myös lähialueen paikallislehtiin. Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta niidenkin hinta on edullinen verrattuna moniin muihin lehtiin.

Ota Kurkijokelainen-lehti mukaan elämäsi tapahtumiin, se luo yhteisöllisyyttä eri sukujen kesken. Nehän ovat niitä tärkeitä ”kuulumisia” toinen toisillemme.

Helena Sulavuori

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Pitäjäjuhlat 8.-9.8.2009

Käytännön järjestelyvastuu on tänä vuonna Vampulan karjalaisilla.

Lauantaina sukuseuroilla ym. mahdollisuus pitää koulun tiloissa omia kokouksiaan.

Lauantaina iltapäivällä on viime vuoden tapaan ruokailumahdollisuus.

Juhlatoimikunta toivoo ajatuksia juhlien ohjelmasta ja järjestelyistä.

Varaa majoituksesi ajoissa!
Loimaan evankelinen kansanopisto
02-7627217
hinta: 30 € + lakanat 5 €
Omat eväät mukaan, yhteiskeittiö käytössä, mutta ei aamiaista tarjolla.

Loimaan Seurahuone
02-76365100
1 hengen huone 75 €
2 hengen huone 105 €
Aamiainen sisältyy hintaan.
Saunallinen huone + 10€.

Nähdään pitäjäjuhlissa. Tuokaa mukanaan uusi juhlija tai pitkään taukoa pitänyt.

Huom!

”Elisenvaaran asemanseutua”

Kuva lehdessä nro 8 sivulla

8. Mauri Leskinen Jyväskylästä oikaisi, että taustalla näkyvän kadun päässä olevan kaupan omisti ja siinä kauppiana toimi Elsa Romppanen. Liikkeen nimi oli Tmi M. Mykrä.

Kurkijoki-Seuran toimintaa vuodelta 2008

JÄSENET JA TOIMIHENKILÖT

Seuralla oli vuoden 2008 lopussa 162 jäsentä, heistä 114 oli maksanut seuran jäsenmaksun. Seuralle Karjalan Liiton 5 euron jäsenmaksun oli maksanut 159 henkilöä, jotka seura tilitti edelleen liitolle. Kolme jäsentä maksoi liitolle menevän 5 euroa muun seuran kautta.

Vuosikokous valitsi 9.3.2008 seuran puheenjohtajaksi Sakari Karsilan ja johtokunnan jäseniksi Jorma Kaartisen, Liisa Koistisen, Ilkka Liekarin, Anna-Maija Nurminen-Lempisen, Kari Raition ja Riitta Sainion. Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa sovittiin varapuheenjohtajaksi Riitta Sainio, joka hoitaa myös talousasiat, jäsenasiat Kari Raitio, tiedotus- ja ilmoitusasiat Liisa Koistinen, sihteerin tehtäviä hoitavat kukin vuorollaan. Johtokunta kokoontui vuoden 2008 aikana 4 kertaa.

Vuosikokous valitsi vuoden 2008 tilintarkastajiksi Irma Kauppinen ja Sirkka Koposen sekä varalle Maija Dammertin ja Kaarina Vanhalan.

Järjestelytoimikunnan vetäjäksi valittiin Heljä Suveri ja muiksi jäseniksi Terttu Koivula, Raili Kuosa, Linnea Laukkanen, Kaisu Raitio, Sirkka Salonen ja Riitta Sainio. Toimikunta on hoitanut tarjoilu- ja myyntijärjestelyt. Myös muita aktiivisia nais- ja miesjäseniä on osallistunut järjestelyihin.

Internet-toimikuntaan

ovat kuuluneet Ville Laakso, Antti Laukkanen, Tapio Nikkari, Mauri Rastas ja Jaakko Taitonen. Toimikunta kokoontui vuonna 2008 kaksi kertaa. Muu yhteydenpito hoidettiin sähköpostin avulla.

Seuran alaosastot

Lappeenrannan osaston kokoonkutsujina toimivat Siiri Horttanainen ja Eeva Kemppinen. Toiminnassa mukana oli 10 aktiivista henkilöä. Tampereen osasto on vetänyt Tapio Nikkari ja aktiivijäseniä on ollut 37.

Lappeenrannan Kurkijokelaisten toimintakertomus 2008

Lappeenrannan Kurkijokelaisten toiminta on ollut aika vähäistä menneenä vuonna. Ikääntyminen ja sairaudet ovat suurimmat syyt siihen.

Kokoonnuimme 4 kertaa, yhteensä 31 henkilöä.

Vuoden mainittavin tapahtuma oli yhteistapaaminen kevätretken merkeissä Pitotalo Miekkalassa. Kauneimmat kiitokset siitä teille, pääseuralaiset. Kyllä tapaamisilla ja yhdessä ololla on hyvää tekemistä ja piristävää vaikutus, emmekä mekään lopeta toimintaamme, vaan yritämme ponnistella yhteisvoimin vielä vastakin. Toivon näin innostusta, terveyttä ja voimia muistelemaan rakkaita kotiseutujamme Kurkijoella.

Siiri Horttanainen

YHTEISTYÖ KARJALAN LIITON KANSSA

Karjalan Liitto on seuramme kattojärjestö ja siksi luonnollinen yhteistyökumppanimme. Liitto informoi seuran johtoa kiertokirjein ja sähköpostitiedottein.

Pääkaupunkiseudun karjalaisyhteisöt, Pääsky ry

Seura osallistui 18.5 ja 1.12 Karjalaan jääneiden muistomerkillä pidettäviin hartaustilaisuuksiin Hietaniemen hautausmaalla. Liisa Koistinen ja Heljä Suveri toimivat kesällä karjalaisten kesäkodilla Jollaksessa emäntinä. Myös muut seuramme jäsenet osallistuivat kesäkodin talkoisiin ja muihin tapahtumiin. Pääskyn hallitukseen on seurastam-

Tampereen seudun kurkijokelaisten vuosikertomus vuodelta 2008

Meillä oli kevätkokous Amurin Helmi -kahvilassa toukokuun 6. päivänä. Kokoukseen oli tullut 17 henkilöä. Olavi Kallioniemi kertoi evakkomuistojaan.

Syyskokouksen pidimme lokakuun 29. päivänä Lempäälän Himminnaapurin juttutuvassa, johon siellä asuva Marjatta Auvinen oli meidät kutsunut. Hänen ja Raija Sainion järjestämän tarjoilun lomassa katselimme Tapio Nikkarin seinälle heijastamia kuvia Kurkijoelta. Läsä oli 14 jäsentä.

Molempien kokousten kutsukirjeet lähtivät 29 osoitteeseen.

Tapio Nikkari

me kuulunut vuonna 2008 Riitta Sainio. Jäsenseurojen kokous 9.10 Karjalatalolla. Puolpäiväne lounas 26.10 Karjalatalolla. Syyskokous 16.11 Karjalatalolla.

SEURAN MUU TOIMINTA

Vuosikokous pidettiin 9.3.2008 Karjalatalon Sortavala-salissa, kokouksen puheenjohtajana toimi Kari Rahiala ja mukana oli 20 henkilöä.

Kevätretki Lappeenrantaan tehtiin 24.5.2008 Lappeenrannan osaston luokse. Mukana oli pääkaupunkiseudulta 30 henkilöä kurkijokelaisia ja heidän ystäviään. Lappeenrannasta mukaan tuli 10 henkilöä. Kävimme laskemassa kukat äiti Karjalapatsaalle. Sieltä matkamme jatkui 10 km päässä sijaitsevaan maatilamatkailua harjoittavaan Miekkalaan. Ruokailimme ja vietimme yhteistä hetkeä laulaen ja muistellen menneitä aikoja. Saimme kuulla myös Miekkan talon historiaa nykyisen omistajan kertomana. Matkamme jatkui Saimaan kanavan museolle, jossa opas odotteli meitä. Jätimme Lappeenrantalaiset kaupunkiin ja suuntasimme kotia kohden.

Karjalaisia kesäjuhlia vietettiin 13-15.6.2008 Tampereella. Seuran edustajina mukana olivat Sakari Karsila, Raili Kuosa, Tapio Nikkari, Anna-Maija Nurminen-Lempinen, Riitta Sainio, Heljä Suveri sekä muita kurkijokelaisia.

Kurkijokelaisten pitä-

jäjuhlat olivat 9-10.8.2008 Loimaalla. Seuralla oli myynti- ja arpajaispöytä esillä molempina päivinä. Tervehdyspuheen piti seuramme jäsen Riitta Sainio. Kurkijoki-Seuran johtokunnan jäsen Jorma Kaartinen ja seuramme jäsen Anna Sainio laskivat sinivalikoiset kukat Sankarivainajien muistomerkille Loimaan siunauskappelin lähelle.

Luennot Karjalatalolla. Jyrki Paaskoski luennoi 18.09.2008 Karjalatalolla aiheesta Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710-1826.

Karjalalehden jouluristeilylle 23-24.11.2008 osallistuimme ja jaoimme Kurkijokelaista.

Kurkijoki-Seuran pikujoulua vietettiin Karjalatalolla 14.12.2008. Pikujouluväkeä oli saapunut n. 60 henkilöä ja iloista mieltä riitti. Seuran jäsen Ilkka Liekari toivotti kaikki tervetulleiksi juhlaan, hän toimi myös juhlassa juontajana. Tutut joululaulut kaikuivat taitavan säestäjän johdolla. Pianon ääressä istui kanttori Ari Sintonen. Hänenkin juurensa ovat Karjalasta, tarkemmin Heinjoelta. Saimme kuulla taiteilija Liana Kaarinan lausuntaa Kalevalasta ja Lauri Pohjanpään runoja. Seura jakoi useita huomionosoituksia; Heljä Suveri sai Karjalan liiton myöntämän pronssisen ansiomerkkin ja Seura nimitti kunniajäseniksi Marjatta Ekmanin, Aino Jakosen, Hellikki Mattlarin, Kaarina Vanhalan, Leo Lappalaisen ja Kari Rahialan. Juhlapuheen piti entinen ministeri, Kansan-

eläkelaitoksen johtaja Matti Puhakka. Väliajan jälkeen kuulinme kvartetin Amaronne-veljet esityksen. Yllätysesiintyjänä olivat Metrotytöt Anne ja Heljä. Arpajaisten jälkeen lauloimme yhdessä Karjalaisten laulun. Kaikille mukana olleille lämpimät kiitoksemme.

Yhteisö ja edustus

Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtajana vuonna 2008 toimi Anna-Maija Nurminen-Lempinen ja hallituksen jäsenenä Riitta Sainio. Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnassa vuonna 2008 ovat edustaneet Jorma Kaartinen ja Eira Savolainen. Karjalan Liiton hallituksen ja Pitäjyhteisöjen Liiton hallituksen jäsenenä on ollut seuramme jäsen Anna-Maija Nurminen-Lempinen. Karjalan Liiton liittovaltuuston varajäsenenä seuramme edustajana on Riitta Sainio.

TIEDOTUS-TOIMINTAA

Kurkijokelainen-lehti on edelleen keskeinen tiedotusväline seuran toiminnassa. Lehden avulla ilmoitamme erilaisista tapahtumistamme.

Karjala-lehti toimii seuran toissijaisena tiedotusvälineenä

Jäsentiedote, Seura lähetti jäsenilleen keväällä jäsenkirjeen.

Internet, löydät lisätietoja Kurkijoki-Seuran toiminnasta www.kurkijoki.fi sivuilta.

Mauri Rastalle Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki

Kurkijoki-Seuran vuosikokouksessa 15.3.2009

Mauri Rastasta kiitetään lukuisista oivalluksista, joita hän on ottanut käyttöön yhdistyksemme toiminnassa.

Tässä muutamia hänen Kurkijoki-Seurassa toteuttamista oivalluksista. Innokkaana sukututkijana hän oli rakentamassa tutkimusryhmää jo 1998. Hiitolaiset olivat samanaikaisesti samanlaiset hankkeet vireillä, joten yhteistyön edut ja edellytykset olivat olemassa ja helposti sovittavissa. Säännöllisesti toimiva Sukututkimuspiiri on hiitolaisen ja kurkijokelaisten sukujen tutkimusta harrastavien epävirallinen ja joustava yhteenliittymä ilman liittymiskustannuksia.

Kurkijoki-Seuraan syntyi lukuisaa seuran jäsentä kiinnostavaa ja henkisesti haastavaa toimintaa, muutakin kuin sosiaalista virkistystoimintaa, mikä sekini tietysti on välttämätöntä karjalaisseurassa.

Sukututkimuksen, Kurkijoen paikalliskuvakset ja historialliset tutkimukset olisi hyödyllistä ja uudenai-kaista taltioida internettiin, se olisi modernia tiedon taltioimista ja -välittämistä, ehdotti Mauri Rastas. Kurkijoki-Säätiölle tehdysä esityksessä ehdotettiin www.kurkijoki.fi sivustojen perustamista. Pitäjänjuhilla järjestetyssä keskustelussa todettiin ko. hanke erittäin hyödylliseksi ja pikimmiten toteutettavaksi. Valittiin toimikunta hanketta toteuttamaan, Mauri Rastas toimikunnan vetäjäksi. Tavoitteeksi asetettiin, että internetesityksissä pyritään asialliseen visuaaliseen muotoon, sisällön ollessa ehdottomasti etusijalla.

Tällä hetkellä www.kurkijoki.fi on yksi laajimmista Karjalan pitäjien internet sivustoista, jolla on ollut hyvin runsaasti kävijöitä. Webmasterina, joka hoitaa

tekstien internet muunnokset, korjaukset ja lisäykset on alusta saakka ollut Mauri Rastas.

Vuosina 1980-1991

kokosivat Rainer ja Viljo Hakulinen 3219 valokuvan kokoelman kurkijokelaisilta elämästä Kurkijoella. He tekivät niistä diakuvat, koska

se oli silloin käyttökelpoisin esitystapa, kuvathan oli tarkoitetut esitettäväksi. Sitten kuvat yhtäkkiä katosivat. Kun kuva-arkisto jälleen löytyi, se siirrettiin Kari Rahialan suosituksesta Kansallismuseon kuva-arkistoon säilytettäväksi. Nykyisin kuvien tallennustekniikka on digitointi. Museon kuva-arkisto oli niin kiinnostunut kurkijokelaisten kuvista, että suoritti valtavan digitointi työn omalla kustannuksellaan. Rastas hoiti koko aineiston siirtoon liittyvän työn sekä suunnitteli ja toteutti mahdollisimman helppokäyttöisen internetesitystavan ja taltioinnin kurkijoki-sivuille.

Uutta luovaan työhön koulutettuna insinöörinä Rastas sovelsi osaamistaan ja opetteli uusia tekniikoita perinteen tallentamiseen ja sen hyvään esitysmuotoon saattamiseksi.

Ulkopuolisten arvioiden mukaan Kurkijoki-internet sivustoja pidetään parhaina luovutetun Karjalan sivustoina.

Kurkijoki-Seura voi olla ylpeä siitä, että joukossamme on ja on ollut sellaisia luovia persoonallisuuksia, jotka ovat soveltaneet osaamistaan kurkijokelaisen perinteen tallentamiseen re-

surssejaan ja aikaansa säästelemättä. Tässä meille on malli siihen, miten seuratoimintaan saadaan elävyyttä ja jatkuvuutta

Vuosina 2000-2001 Rastas toimi Kurkijoki-Seuran johtokunnan puheenjohtajana. Tuskin osasivat Kurkijoki-Säätiön muutamat perustajajäsenet, Kaapro Huittinen, Pekka Kiiski tai Juho Tukia aavistaa, miten erinomaista oivallusta he olivat ajamassa velvoittaessaan Helsingin seudun kurkijokelaisia perustamaan Kurkijoki-Seuran, jatkamaan pysähtynyttä Kurkijokelaisen perinteen tallennustyötä. Tämä oli kurkijokelaisten kannalta paras heidän kolmesta hankkeestaan: pitäjänlehti KURKIJOKELAINEN ja vuosittain pidettävät pitäjänjuhlat ovat ne kaksi muuta, jotka itse asiassa syntyivät jo Säätiön syntyvaiheessa.

Kurkijoki-Seura kiittää Mauri Rastasta valtavan innovatiivisista työpanoksista kurkijokelaisen perinteen tallennustyöhön hänen nyt vetäytyessä webmasterin tehtävistä terveyttään hoitamaan ja jatkamaan omaa keskeytynyttä sukututkimustaan.

Sakari Karsila

Kirjoituskilpailu

Kurkijoki-Säätiö ja sanomalehti **Kurkijokelainen** julistavat kirjoituskilpailun, joka on avoin kaikille, joilla on muistoja ja kokemuksia ajalta, jolloin karjalaiset oli siirretty uusille asuinsijoille. Sopeutuminen, oman maan hankinta, rakentaminen sekä vastaan tulleet muut vaikeudet koettelivat tuolloin siirtoväkeä usein jopa kohtuuttomasti. Mutta oli myös ilon ja onnen hetkiä, jotka antoivat toivoa ja uskoa tulevaisuuteen.

Kirjoittakaa niistä, mieluummin koneella, ja lähettäkää tuotoksenne 30.9.2009 mennessä osoitteella: **Sanomalehti Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA**. Kuoreen merkin: "Kirjoituskilpailu" ja nimimerkki. Kuoren sisälle on laitettava kirjoituksen lisäksi suljettu kuori, jonka päällä on nimimerkki ja sisälle on laitettava paperi,

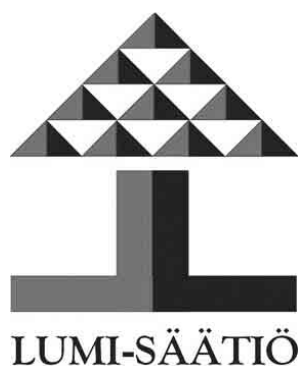
jossa on nimimerkki ja kirjoittajan nimi ja osoite sekä puhelinnumero. Lisätietoja tarvittaessa voi soittaa numeroon 0500875211 (Eino Vepsä).

Kurkijokelaisella on oikeus julkais- ta vastikkeetta kaikki kirjoitukset ja ne jäävät Kurkijoki-Säätiön omaisuudeksi ja säilytettäväksi Kurkijoki-museossa.

Parhaat kirjoitukset palkitaan ja palkinnot jaetaan Kurkijokelaisen 60-vuotisjuhlassa Loimaan Heimolinnassa 15.11.2009.

Toivomme runsasta osanottoa, sillä kyseisistä rakentamisen ja raivaamisen ajoista ei ole tarpeeksi tallennuksia ja niistä muistavien joukot nopeasti vähenevät.

Kurkijoki-Säätiö

Lumivaaran hautausmaille opastaulut tänä kesänä

Lumi - Säätiön hallituksen vuosikokous pidettiin Alavudella 28.3.2009.

Kokousta johti hallituksen puheenjohtaja Kari Rapo.

Mennyttä:

Vuoden 2008 aikana säätiön säännöt uusittiin. Uudet säännöt otettiin käyttöön 13. heinäkuuta. Samana päivänä pidettiin Lumivaaralaisten kirkkopyhä ja Lumi-Säätiön 60-vuotisjuhla. Alavuden kirkko ja seurakuntatalo oli lähes täynnä entisiä lumivaaralaisia sekä heidän jälkeläisiä. Havuseppeleet lähetettiin kirkosta Sankarivainajien muistomerkille, Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille ja Viipurin läänin Pyhäjärveläisten muistomerkille.

Lumi - Säätiö avusti Lumivaaran yhteismetsäkirjaa, kirjan toimittivat Etelä-Suo-

men Lumivaaralaiset ry ja Lumivaara Seura ry. Avustimme myös Veikko Vennamon patsashanketta.

Historiaa:

Opiskelijoille ei säätiö ole enää useaan vuoteen antanut avustuksia, koska säätiön varat ovat niin pienet ja mahdollisesti maksettavilla avustuksilla ei olisi enää näinä aikoina taloudellista vaikutusta opiskelijan kannalta. Säätiön toimihenkilöt ovat päättäneet, että säätiö keskittää avustukset lumivaaralaisen kulttuurin taltioimiseen jälkipolville.

Tulevaa:

Vuoden 2009 toimintasuunnitelmaan kirjattiin kevään hautausmaatalkoiden avustaminen, Lumi-Säätiön sepeleet lasketaan talkoiden yhteydessä Lumiva-

ran sankarihautausmaalle ja Elisenvaaran pommituksen uhrien muistoksi. Elisenvaaran pommituksien uhreina oli myös useita lumivaaralaisia. Talkoiden yhteydessä laitetaan kolmelle Lumivaaran hautausmaalle "opastaulut", missä kerrotaan hautausmaan historiasta suomeksi ja venäjäksi. "Kirkon suntio" saa myös uuden ruohonleikkurin.

Säätiölle teetetään MediaScreen, missä kerrotaan Lumivaarasta ja Lumi-Säätiöstä. Se olisi ensi kertaa näkyvillä Kuopiossa, karjalaisilla kesäjuhlilla.

Kuluvan vuoden aikana säätiö teettää videokuvaa Lumivaarasta. Kuvaa on nähtävissä osoitteessa www.lumivaara.fi

Kari Rapo
Lumi-Säätiö
Hallituksen pj/ säätiön
sihteeri

Lumi-Säätiön hallituksen jäseniä. Kuva: Leo Malinen

Kuvia tunnistamassa

Näissä kahdessa alla olevassa valokuvassa on kurkijokelaisia Pohjois-Savon kansanopistossa, Kuopion lähellä Pitkälähdessä. Vuosien mittaan heitä kävi siellä useita. Opiston historiikissa 1895-1985, jonka on laatinut Anneli Koponen, mainitaan, että v. 1922-23 Kurkijoella oli ennätysmäärä nuoria, yhdeksän oppilasta.

Toisena vasemmalta seisoo Juho Toiviainen. Hänen nimensä on historiikin vuoden 1922-23 oppilaslueitelossa. Olisiko tässä kuvassa juuri tuon kurssin kaikki yhdeksän kurkijokelaista? Löytyykö tuttuja kasvoja? Kahdella miehellä on univormu tyypinen puku. Mikä puku se on?

Pohjois-Savon kansanopiston oppilailla oli virkeästi toimiva toverikunta, jonka järjestämille talvipäiville kokoontui myös entisiä oppilaita. Tämä kuva lienee sellaisesta tapaamisesta. Kuvan takana on kirjoitus "Kurkijokelaisia P.S. kansanopistolla". Olen tunnistanut kuvassa juho Toiviaisen, joka seisoo toisena vasemmalta ja toisena oikealta Pekka Kiiskin, joka oli oppilaana v. 1916-17. Löytyykö muille henkilöille nimiä?

Valokuvaan on mustekynällä kirjoitettu taakse: 1. palvelijatar, 2. sisko, 3. vaimo jonka mulle annoin ja minä (epäselvää), 4. veli - Kalle, 5. allekirj. 6. naapurin Atte. Numerot näkyvät himmeinä kuvassa. Valokuvasta ei ole mitään muita tietoja kuin tämä hauska selostus.

Olen kiitollinen kaikista näihin kuviin liittyvistä tiedoista, joita voi lähettää lehtemme toimitukseen tai minulle.

Marjaliisa Laine os. Kiiski, p. 050 52 80 110

100 vuotta sitten syntyneen

Villin Valtin jälkeläisiä tämän päivän ravi-

Elettiin kevättä 1909, keivät oli kylmä. Ilmatieteen laitoksen mukaan lunta satoi vielä toukokuun 20. päivänä, kesä lämpimine keleineen alkoi vasta toukokuun viimeisenä päivänä. Impi-tamman utareet täytyivät ja maito alkoi tihkua. Tamma oli jo levoton, nuuski ja kääntyi karsinassaan valiten paikan, johon pian synnytti liinakan orivarsan, Villin Valtin. Kahden päivän ikäisenä Impi-tamma tuotiin tarhaan varsansa kanssa. Tämä varsa oli kohta vain ravannyt. Emä vartioi varsansa valppaana ja samalla tamma paljon liikkueensa sen elimistö puhdistui synnytyksen jälkeen.

Villi, nro 302, on varsan isä, tallin oma ori, jolla tamma myös astutettiin uudelleen. Ukko isä Knut Albert oli hankkinut tämän kruununori Villin. 15 vuotta Leppävirralla vaikuttanut ori tuli hoitajansa mukana. Matti Valtonen oli tuonut Villin Kaunelaan, jossa kauppa tehtiinkin. Ukko ei aluksi pitänyt koko vanhasta orista. Oli aluksi kysynytkin, - mitä teet tällä orin karmulla. Vanha ori kun talliin tullessaan

aiheuttaa muissa hevosissa levottomuutta. Tähän Knut Albert vastasi Thor Arthurille (Ukolle) – anna orille kagraa (kauraa), saat siitä kaverin. Ja niin kävikin.

Villi oli rohkea ori, ei pelännyt susia eikä ampumista. Sitä oli käytetty myös sudenmetsästyksessä. Sudenmetsästäys oli hurjaa puuhaa. Hevonen veti perässään laatikkoon laitettua kiljuvaa porsasta, joka houkutteli sudet paikalle ja sitten reessä piilossa olevat metsästäjät hoitivat ampuksen.

Knut Albert oli köyhistä oloista, hän suoritti inspehtorikoulutuksen Turussa. Kun elämä vanhemmiten oli paremmalla mallilla ja tallissa hevosia, Knut Albert päätti, että orilla hänet vietään hautaan ja niin Villi sai kunniakkaaksi tehtäväkseen vetää Knut Albertin arkun hautaan v. 1908.

Impi-tammasta kuulin mummolta usein. Tamma oli nöyryluonteinen, sopi hyvin parihevoseksi, sitkeäkin se oli. Helppoajoinen tamma oli selvästi mummon suosikki. Impi-tamma varsoi Villistä toisenkin varsan, Impin isä oli kruununori

ri Pekka Kurkijoelta.

Varsojen koulutuksessa vapautta ja opetusta

Ensimmäiset kesänsä Villin Valtti vietti Lauvatsaassa toisten orivarsojen kanssa. Saari oli kunnan omistama ja sinne koottiin varsoja laajemmaltakin alueelta. Varsat vietiin saarelle noin kolme metriä syvässä veneissä, 4-5 varsaa kerrallaan hoitajansa kanssa moottoriveneen vetämänä. Siellä saarella hioutuivat luonteet kesän aikana, kun varsoja temmelsi saarella noin 30. Jäi turha pureminen ja etusten tarjonta, kun saivat keskenään nujuta.

Ajo-opetus alkoi varsalla yleensä 1,5-vuotiaana, enemmän vasta 3-vuotiaasta lähtien. Opetusajot tehtiin talvisin, koska ne oli parasta suorittaa pitkäjalaksisella matalalla reellä. Tapanin päivä oli perinteinen nuoren

orivarsan opetuspäivä. On siinä ollut Tapaninajeluilla vauhtia!

Vanha Villi alkoi heiketä ja loppu läheneä. Oli kutsuttava eläinlääkäri Gummerus avuksi. Todettuaan tilanteen, hän sanoi – Älkää tätä vanhaa Villiä surko, onhan teillä tuossa vieressä nuori ori, joka näyttää paljon paremmalta. Ette tiedä, mitä siitä voi tulla. Vanhasta Villistä löytyy tänäkin päivänä kipsinen kuvapatas kotonani.

Villin Valtille jäi näin orin karsina vapaaksi. Työajoa tehtiin enenevässä määrin, metsät olivat lähietäisyydellä. Puunajossa lumisessa metsässä ori voimistui ja kehittyi. Edessä oli Kantakirjaus, Villin Valtti kirjattiin 27.2.1913 kantakirjaan numeroksi 934 vajaat neljä vuotta vanhana. Tämän punarautiaan liinakon korkeudeksi mitattiin 155 cm. Orinäyttelyssä Viipurissa Villin Valtti suoritti hyvät

Juoksu- ja Kuormanveto-kokeet, se palkittiin II palkinnolla. Kurkijoen maallismarkkinoitten ajot Villin Valtti voitti. Ravurina tämä venyvä ori säästi itseään, se juoksi vain voittaakseen.

Mittava siitosura

Tamman omistajat alkoivat tuoda hyviä tammojaan Villin Valtille runsaasti. Parhaana vuonna 108 tammaa, oli siinä Kaunelan mäellä vilskettä. Virallisesti kirjattuja astutuksia löytyy rekisteristä 820 13 vuoden aikana. Eräänkin kerran Lumivaaran isäntä oli sopinut tamman tuomisesta aamulla orin tykö. Ukolle tulikin kiire lähtö meijerille hätiin, Thor Arthur kun oli Ihojärven meijerin isännöitsijä. Lumivaaran isäntä tuli tuohituneena vastaan: - Eikös sovi, että tuon tamman orille? Johon ukko vastasi: - On siellä Eeva sekä Villin Valtti pihassa. Eeva-mummoni oli

tottunut hevoskäsittelijä, joka toi päitsistä povotasta pitäen Villin Valtin paikalle. Ori astui tamman ja myöhemmin syntyi varsakin. Tämä tapaus kertoi paljon orin luonteesta – ja myös Eeva-mummosta. Tämä ei ollut ainutkertaista, vaan Eeva-mummo hoiti astutusasioita muulloinkin Ukon ollessa poissa.

Villin Valtin ensimmäiset varsat aikuistuivat ja niitä kantakirjattiinkin aina palkitsemisiin asti. Oria pyydettiin Tampereen suureen Maatalousnäyttelyyn. Siellä Villin Valtti edusti Kurkijokea kolmen jälkeläisensä kanssa Jälkeläisryhmänä. Kerttu Kaartinen kertoi letittäneensä Villin Valtin pitkät, valkeat jouhet näyttelykuntoon. Hän huokaisi - Se oli niin kaunis hevonen letitettynä yhdessä jälkeläistensä kanssa, en ole jälkeenpäinkään nähnyt missään vastaavaa. Tämän hän kertoi vuonna 1958 vie-

N:o 120. Impi.

Hyv. kantakirj. Kurkijoella 16. 1. 09.

Palkittu: Kurkijoella 16. 1. 09. III palk. ja 24–25. 1. 10. III palk.

Omistaja: Artturi Eklund, maanvilj., Kurkijoki.

Synt. v. 1898.

Karva: p. rautias, liinaharja.

Mitat: k. s. 148, k. l. 146, r. p. 153, r. y. 182, r. s. 75, r. l. 43, l. l. 55, e. s. 19 cm.

Varsoi: 1 v. rautiaan tammavarsan ja 1 v. rautiaan orivarsan Villistä N:o 302.

Tyyppi jokseenkin puhdas, vähän painunut selkä, hyvärakanteinen, lautanen hyvä. Liikkeet hyvät, luonne rehellinen.

Isä: Hyvä II (Olsonin ori).

Emä: synt. v. 1889 v. p. rautias, 152 cm. korkea kotitamma. E. i. Pekka r. o. (V. Korjosella Kurkijoella).

Impi-tamman sukupuuta ja luonteenpiirteitä kirjattuina.

Virilli 7-vuotiaana omistajansa Antti Eklundin kanssa metsätoissa talvella 2009.

Jatkoa sivulta 1

ilahdutti. Osa nuorista kulki vanhemman sukulaisensa kanssa, olipa mukana myös innokkaita kyseleviä lapsia,

jotka halusivat ottaa kaikesta selvää. Siitä se kiinnostus alkaa.

Karjalaiset kansallispuvut näyttäytyivät koko ko-meudessaan esittelijöiden

Gulda Käkönen Elvi Miikkulaisen kirjoman liinan päällä. Vanha kansanuskomus: Jos kuulet käen kukkuvan 10 kertaa peräjäälkeen, niin voit toivoa mitä vain ja toiveesi toteutuu.

yllä. Usein kuultu kysymys olikin – mikä puku sinulla on ylläsi. Anna-Maijan Kurkijoen puku ja osastossamme esillä ollut Pirkko Riikosen tekemä tytön Kurkijoen puku saivat ansaitsemaansa huomiota, samoin Metsäpirtin puku, jota on kuulemma valmistunut tällä hetkellä vain kymmenkunta kappaletta.

Karjalainen elämäntapa, kulttuuri ja toiminta tänä päivänä näyttäytyi koko riemunkirjavassa kirjossaan päivän aikana. Toivottavaa on, että moni ei-karjalaiset sukujuuret omaava pääkaupunkiseutulainenkin löysi tiensä Karjalatalolle. Ilahduttavaa oli huomata joidenkin ohikulkijoiden pistäytyvän katsomassa, mitä talossa tapahtuu.

Helena Sulavuori

Miehiä kiinnosti Arvi Heinosen piiskanteko ja käyttöohjeita sateli karjalaisella huumorilla höystettynä.

radoilla

raillessaan Kojonkulmalla tapaamassa mummoani ja perhettämme. Taisi siinä kertoessa Kertulla vähän silmä kostua, kuten muillakin kuulijoilla.

Pekka Valtonen kertoi tarinan markkinaraveista Lopotissa. Radalla oli hevosia verryttelemässä, mm. Opiston Julistus, kuuluisan Vornan isä. Eräs opiston herroista huomasi Villin Valtin tulon radan suuntaan. Hän komensi Julistuksen pois radalta talliin, näin yleisö ei saanut seurata ja verrat niitä yhdessä. Samassa alkoi Pekan laulu, Ponfelilaulun säkeistö: ”Kylä katsojilla silloin piisasi maltti, kun Eklundin Arttu ja Villin Valtti sun ponfeli, ponfeli...” Lauku on vanha hevosmiesten viisu.

Siitoksessa Villin Valtti oli loppuun saakka toimiva.

Villin Valtin perimää nykyajan raviradoilla

Isäni on syntynyt samana keväänä 1909 ja varttui yhdessä Villin Valtin kanssa aikuiseksi. Vanhetessaan

Ruudun Virinä ja varsa Juliviri. Juliviri, nyt 6-vuotias ruuna, on tänä vuonna voittanut jo yhden startin ja kerännyt voittotilillään liki 3000 euroa.

hän kertoi orin viimeisestä matkasta juoksutarhan viereen. Siitä löytyi Villin Valtille hautapaikka.

Villin Valtin jälkeläisistä viisi kappaletta, kaksi oria ja kolme tammaa, löytyi Suomen Hippoksen tilastoista kaikkein nopeimpien Suomen hevosten joukosta.

1970-luvun alussa myin viimeisen hevosen, jonka emä oli Kaunelasta kotoisin. Ostajat tulivat ja vievät tamman. Eeva-mummo tuli tyköni tippa silmässä sanoen minulle: - Oisitkohan Antti meiltä tätä viimistä hevosta myynt, jos myö oltas saatu ellää Kurkijoella? Pyyhki silmänsä ja lähti sisälle. Tämä kolahti! Hankin hevosen. Tällä hetkellä kaikki hevoseni menevät

useita teitä Villin Valttiin eli ovat Villin Valtin jälkeläisiä. Nyt ymmärrän ukon ja mummon hevoskasvatustyön arvon.

Kurkijokelainen hevosjalostus näkyy yhä tänä päivänä raviradoilla! Kuninkuusravit ovat katsotuin urheilutapahtuma, jossa kaikkien hevosten sukujuuret ovat Kurkijoelta, sieltä löytyy Villin Valtin, Julistuksen ja Uljaan Pojan jälkeläisiä.

Lyönpä vetoa, että tämänkin vuoden Ravikuningas menee Villiin Valttiin olkoonpa se sitten turolainen tai vieskeriläinen tai edellisen vuoden Saran-Salma tai uusi kuningas vaikkapa Auraus, Erikasson, Huiman Pyste, Sipori tai joku turolainen tai vieskeriläinen.

Hevoskasvattaja Olsoni

Kurkijoen kirkkoherra, lääninrovasti Adolf Emerik Olsoni (s.1823 k.1897) ja ruustinna Gustava Maria Olsoni (k. 1905). Kurkijoki-museon kokoelmat.

Kurkijoen kirkkoherrana vuosina 1866–1897 toiminut Adolf Emerik Olsoni oli tunnettu hevoskasvattaja. Hänen pojastaan Carl Gustav Olsonista (Kurkijoen kappalaisena 1899–1912) tekemässään elämäkerrassa Yhden asian mies (Raamatutalo, 1982) Pauli Vaalas kertoo Adolf Emerikistä muun muassa:

Menneen ajan papiston toiminnassa hengellisen ja maallisen välistä rajaa oli vaikea vetää. Papit kantivat vastuuta sekä seurakuntalaistensa iankaikkisesta että ajallisesta hyvästä. He olivat monessa tapauksessa lähes ainoat, joilla laajemmissa puitteissa oli edel-

lytyksiä toimia pitäjänsä hyväksi. Virkatalon hoito suorastaan pakotti perehtymään arjen asioihin.

Isopappila Otsanlahden kylässä runsas kilometri kirkolta vaati paljon työtä. Pappilaa ympäröivät pellot olivat jo edeltäjän Gabriel Reinhold Hartmanin jäljiltä hyvässä kunnossa. Olsoni kehitti Kurkijoen isosta pappilasta mallitilan, josta pitäjäläiset saattoivat ottaa oppia. Kun Kurkijoen maanviljelysopisto vuonna 1874 aloitti toimintansa, kirkkoherra oli ollut sen perustajajäseniä ja istui pitkään opiston johtokunnassa.

Hevoskasvatus oli Kur-

kijoen kirkkoherran erikoisharrastus. 1880-luvun puolenvälin tienoilla hänellä oli tallissaan seitsemän hevosta. Vankkarakenteinen ja komea ”Pappilan-Ori” eli ”Hyvä n:o 2” oli tunnettu koko Kannaksella. Sen jälkeläisiä, joita kutsuttiin ”hyväläisiksi”, oli monen pitäjän taloissa. Kurkijoen naapuripitäjineen tuli vähitellen koko itäisen Karjalan hevosmaailman keskus. Kurkijoen miesten intohimoista rakkautta hevosiin kuvastaa paikallinen sananparsi: ”Hevosta pie ku henkii, akkoa ku vankii!”

Tapio Nikkari

Orien hurjaa leikkiä Lauvatsaassa. Kuva: Pekka Kiiski, Marja-Liisa Laineen arkisto

*Kurkijoen sinivuokot
toivottavat kaikille
äideille oikein hyvää*

Aitienpäivää!

Kuva: Marina

Mitä junia oli Elisenvaaran asemalla suurpommituksen aikaan?

”Vaiettu Elisenvaaran pommitus” kirja poiki uutta tietoa Elisenvaaran suurpommituksesta. Taphtumien kulku pommituspäivänä on pääpiirteissään kohtalaisen selkeä. Yhdessä asiassa kaipaapaan lisäapua ennen muuta elisenvaaralaisilta, muilta kurkijokelaisilta ja räisäläisiltä. Mitä junia oli Elisenvaaran asemalla pommituspäivänä 20.6.1944 puolenpäivän jälkeen?

Pommituksen aikana Elisenvaaraan olleista junista on osin ristiriitaisia tietoja. Elisenvaaralainen aktivisti (mm. nuorisoseuran pj.) Juho Toiviainen kirjoitti junista Kurkijokelaiseen 1959. Toiviainen toimi tuolloin Kurkijokelaisen päätoimittajana. Toiviainen oli pommituksen aikaan is. joukkueen johtaja. Hän oli pommituksen alkaessa Kurkijoen kirkonkylässä, Lopotissa ja näki pommituksen sieltä. Hän ajoi pyörällä saman tien Elisenvaaraan. Hän oli koko loppupäivän avustustehtävissä ja varmaan keskusteli pommituksen jälkeen monet kerrat muiden elisenvaaralaisten kanssa Elisenvaaraan ja myöhemmin evakossa. Toiviainen on ollut myös mukana Rainar Hakulisen ”Kurkijoki sodasta evakkoon” kirjan toimikunnassa (1977).

Hakulisen kirjan teksti on aikalailla yksi yhteen Toiviaisen kirjoituksen kanssa. Hakulisen kirjassa ja Toiviaisen kirjoituksessa todetaan, että asemalla oli pommituksen aikaan kaksi evakkojunaa ja sotilasjuna sekä muita aikataulun mukaisia junia. Toiviainen arvioi, että asemalla oli pommituksen aikaan yhteensä kuusi junaa.

Myös räisäläisten evakkojunan, ”kuoleman junan” junamiehen Matti Rapon teksti Jaakkiman Sanomissa (1995), tuntuu hyvin luotettavalta. Joitain kysymysmerkkejä kuitenkin jää.

Tapio Nikkarin rohkaisemana olen tehnyt alla olevan spekuloinnin asemalla olleista, lähteneistä

ja tulevista junista. Tiedot perustuvat Toiviaisen, Hakulisen ja Rapon tekstien lisäksi pitäjälehdissä vuosikymmenten varrella olleisiin kirjoituksiin, arkistotietoihin ja pommituksesta selvinneiden haastatteluihin.

Räisäläisten evakkojuna ratapihan takaosassa

Räisäläisten evakkojuna on ollut ratapihan takimmaisilla raiteilla, ratapihan länsilaidassa. Se on ollut todennäköisesti tavara-aseman vierisellä raiteella 14. Sijainti selittyy sillä, että junaan on lastattu tavaraa ja mahdollisesti karjaa Elisenvaaraan. Tämä juna lähti Räisälän Myllypellolta kohti Seinäjokea edellisen päivän illan suussa. Juna ajoi heti lähtiessään ”umpivaihteeseen” ja veturi kaatui radan varteen. Matka pääsi jatkumaan vasta aamuyöllä ja juna oli kohtalokkaasti Elisenvaaraan juuri pommituksen aikaan.

Useimmat haatatteleman räisäläiset muistavat junan seisonen nimenomaan ”takimmaisilla” raiteilla. Täältä sitten paettiin ”läheiseen nuoreen metsikköön” ja ensiapuasema oli ”joku koulu”. (Suohovin kansakoulu).

Tämä juna joutui myös pahimman tuhon kohteeksi. Pommi tuhosi yhden härkävaunun matkustajineen heti ensimmäisessä pommitusaalossa. Myös toisen aallon aikana pommi tuli suoraan vaunuun ja surmasi lähes kaikki vaunussa olleet. Kolmatta aaltoa liikuntakykyiset ihmiset pakenivat Suohovin koulun suuntaan (länteen) nuoreen lepiikkoon. Kolmannen aallon pommit ja konekivääritytys suuntautui juuri sinne. Suurin osa uhreista tuli tässä lepiikossa.

Räisäläisten junan saapumisajasta on myös kahdet tietoja. Monet muistavat ilmahälytyksen – tällainen annettiin kello 10.23, pari tuntia ennen pommitusta. Toisaalta räisäläisten junan

Elisenvaaran ratapiha pohjoiseen. Kuva: A. Suuronen.

junamies Matti Rapon kirjoitus (Jaakkiman sanomat 1995) tuntuu uskottavalta. Hänen mukaansa pommitus alkoi kohta, kun juna oli saapunut Elisenvaaran asemalle. Rapo on saattanut tulla muulla kuin varsinaisella räisäläisten evakkojunalla. Myllypeltoon suistuneen veturin tilalle tulleen veturin mukana on tullut myös junamiehistö ja he ottivat Myllypellossa räisäläisten junan vastuulleen, kirjoitti Rapo.

Sota-arkistojen vähäisissä tiedoissa kerrotaan, että ”Kaarlahdesta lähti evakkojuna Elisenvaaraan kello 7.50. Junassa oli 650 matkustajaa.” Räisäläisten evakkojunassa oli juuri tämä määrä matkustajia. Tämä juna lie nee saapunut Elisenvaaraan yhdeksän tietämissä.

Evakkojuna aseman vieressä

Yksi matkustajajuna on ollut aseman vieressä, väli-

laurilla asemanpuoleisella raiteella. Tämä on tullut myös Käkisalmen suunnasta ja seuraava määränpää on ollut Savonlinna. Junassa on ollut matkustaja- ja härkävaunuja. Junassa on ollut myös Myllypellossa kiskoilta suistuneen, räisäläisten evakkojunan vaunuja ja paljon räisäläisiä.

Varsinaisen räisäläisten junan vaunuja on irroitettu tähän junaan ennen Elisenvaaraa. Vaunujen ”vekslaaminen” on voinut tapahtua esimerkiksi Käkisalmissa, minne räisäläisten evakkojuna saapui pommituspäivän aamuyön tunteina.

Tämän junan vaunuihin ei tullut täysosumia, mutta vaunuissa olleita menehtyi sirpaleisiin ja konekivääriluoteihin. Tappavia luoteja kimposi mm. vaunujen lattian läpi.

Myös tämän junan matkustajat pakenivat kolmatta aaltoa Suohovin koulun suuntaan. He menivät siis koko ratapihan halki. Näin siksi, että kahden ensimmäisen aallon pommeja tuli ratapihan lisäksi aseman itäpuoleiseen maastoon. Se näytti kaikkein turvottomimmalta suunnalta. Mutta pommitajat jahtasivat kolmannessa aallossa juuri Suohovin suuntaan pakenevia ihmisiä. Surmanloukku siirtyi nyt ratapihan länsipuoleiseen maastoon.

Sotilasjuna Viipurin suuntaan

Lähellä räisäläisten junaa on ollut Sortavalasta Viipurin suuntaan matkannut sotilaskuljetusjuna. Viipuriin asti se ei päässyt, koska Neuvostoliitto valloitti Viipuria juuri pommituksen aikana. Tämä

juna on dokumentoituina jo Juho Toiviaisen kirjoituksessa Kurkijokelaisessa 1959. Asemalla olleesta sotilasjunasta on useita muita kirjoituksia ja paikalla olleiden muistikuvia.

Myös tähän junaan lie nee lastattu tavaraa ja hevosia. Irtpäasseitä, vaukkoontuneita hevosia oli pommituksen jälkeen eripuolilla ratapihaa ja lähimaastoja. Sotilasjuna on ollut pitempään pysähdyksissä ja sotilaita on ollut niin asemalla, kuin tavaraseman puolellakin. He ovat olleet organisoimassa pommituksen aikaista kaaosta. Hyvin moni perheestään eroon joutunut lapsi muistaa kuinka ”joku sotilas otti minut mukaansa”. He ovat neuvoneet myös suojautumisessa. Tuon junan sotilaat ovat pelastaneet monta ihmishenkeä. Myös heitä menehtyi. Pommituksessa kuoli ainakin 20 sotilasta ja neljä lottaa.

Juho Toiviainen (Kurkijokelainen 1959) mainitsee nuo kolme edellä mainittua junaa ja lisää, että ratapihalla oli pommituksen alkaessa yhteensä kuusi junaa. Hän lie nee lähellä totuutta. Kirjoittajatoverini Calle Geust on hankkinut Venäjän sota-arkistosta erittäin kattavan materiaalin arkistotietoa. Näiden mukaan venäläinen tiedustelukone havaitsi ennen pommitusta Elisenvaaran asemalla 8-10 junaa. Näin monta ”valmista” junaa asemalla ei ole ollut. He ovat laskeneet juniksi myös ratapihalla olleita vaunujonoja.

Muut junat ovatkin sitten epävarmempia tapauksia. Tarkin löytämäni kuvaus on Arvi Jortikan kirjoitus Kurkijokelaisessa 1971. Hän kirjoitti: ”... pääsi kaikessa rauhassa rullaamaan (räisä-

läisten juna) Elisenvaaran ratapihalle noin klo 14.00, jossa ennestään seisoi sotilasjuna, sairausjuna, elintarvikejuna ja nestemäisen polttoaineen, bensiinin, kuljetukseen käytettyjä säiliövaunuja, tosin tyhjinä ...”, kirjoitti Jortikka

Jortikan kirjoituksessa ainakaan kellonaika ei pidä paikkaansa. Pommitushan alkoi pian kello 12.30:n jälkeen. Sensijaan junakuvaukset lienevät aika lähellä totuutta.

Sairasjuna lähti ja palasi

Asemalla olleesta sairausjunasta on runsaasti muidenkin muistikuvia. Juna on tullut Viipurista ja haavoittuneet ovat olleet matkalla Savonlinnan sotasairaalaan. Tämä ”Punaisen Ristin juna” on jäänyt useiden mieleen. Sairasjunissahan oli isoja valkoisia lakanoita punaisine risteineen.

Tämä juna on lähtenyt Savonlinnaa kohti hieman ennen pommitusta. Se ei ollut asemalla pommituksen aikana. Tieto pommituksesta kulkeutui nopeasti lähiasemille ja tämä juna on komennettu pelastustoiimiin takaisin Elisenvaaraan.

Elisenvaaralainen teinikäinen Eero Laukkanen oli pommituksen aikana veturitalleilla vaihdemiehenä. Hän meni tunti pari pommituksen jälkeen kotiinsa Huutomäkeen. Eero muistaa, että hänen kotinsa kohdalla, pari kilometriä asemalta Savonlinnan suuntaan oli siinä vaiheessa sairausjuna. Tähän lastattiin kymmenittäin pommituksessa haavoittuneita. Paripotilaat nostettiin vaunuun ikkunoiden kautta.

Elisenvaaran ratapiha 1930-luvulla.

Sen syksyn 1939 me jokainen muistamme vielä liiankin hyvin, kun alkoi YH. Ainakaan me tavalliset rivilotat emme osanneet aavistaa, mitä tuleman piti. Muistan, kun menin pyörällä syksyisenä aamuna Otsanlahdelle, olin niin masentunut kun näin sen maantien. Edellisen yön aikana oli valtava hevoskolonna kulkenut sinne jonnekin. Näky oli tyrmistyttävä – tie oli kauttaaltaan varisseiden heinien peitossa ja hevoset olivat jättäneet omat muistomerkinsä tielle. Pysähdyn Revonmäelle hetkeksi katsomaan ja miettimään vakavana, onko tämä kaikki harjoitusta ja sitä YH:ta? Ei mennyt kauan, kun epätoisuus haihtui marraskuun lopussa sanoin kuvaamattoman tuskan edessä. Sota – kaikessa kaameudessaan!

Alkoi epätoivoinen työn

”Joskus jopa pieni huumorikin pääsi valloilleen, kuka ensin ehtii sinne. Mutta niin se vaan oli, että Jussilaisen setä oli kaikkein kovin juoksija

Irja Vehmasen
kirjoittama sarja: osa III

Mummon arkun tarinoita

tahti. Me Lotat koitimme suorittaa töitä kurssilla oppimia ohjeita noudattaen parhaamme mukaan, voimia säästämättä. Ensimmäinen ilmahälytys annettiin heti ensimmäisenä sodan syyntymisen aamuna. Suurempi väestösuoja oli kunnan viljamakasiinin takana Säkimmäen rinteellä. Hälytyksen saatuaamme juoksimme kaikki lähiseutujen ihmiset sinne. Siellä olikin aika

paljon pelästyneitä ihmisiä. Mutta meille se osoittautui liian pitkäksi matkaksi juosta aukean pellon yli. Niinpä meidän ”kaupungin” osalle määrättiin sirpalesuojaksi siinä lähellä rakenteilla olevan Heinosen talon kellari, jonne aina hälytyksen tultua hätäisinä juostiin turvaan. Joskus jopa pieni huumorikin pääsi valloilleen, kuka ensin ehtii sinne. Mutta niin se vaan oli, että Jussilaisen setä oli kaikkein kovin juoksija, hän oli aina ensin ja niin voitti siinä kilvassa meidät kaikki nuoremmat.

Se aika oli ahdinkoa täynnään. Kun koulut lopuivat ja Maamiesopistonkin huoneet tyhjenivät, alkoi kiireinen varusteiden ompeleminen. Tehtiin lämpimiä alusvaatteita miehille ja lumipuvut olivat suuren kiireen kohteina, että saatiin lähetettyä sinne, missä niitä kipeästi tarvittiin. Sukat, lapaset ja kypäränaluspäähineet olivat myös kiireisen työn alla. Olihan siellä työssä mukana joku miesräätälikin, joten ammattitaitoa ei puuttunut. Kyllä mukana olleet jokainen muistamme, kuinka rauhattomia hetkiä silloin elettiin ja seurattiin tilanteen kehitystä.

Se jouluyö v. 1939 on niin elävänä muistissa. Silloin oli kirkas pakkasyö ja tykistökeskitys oli ääretömän valtava, ukkosen jyrinää muistuttava. Siitä

Mummon arku,
arkussa vuosilu-
ku 11.4.1871.

”Asiat toimitettiin kirkolla pimeään aikaan, ettei liikaa liikettä havaittaisi ilmasta.

Laatokan yli kantautui sen ääni niin pelottavana. Ei tullut uni silmään sinä yönä, tuntui kuin sänkykin olisi tärisssyt. Aivan sydämen pohjasta nousi harras rukous: Jumalani, ole heidän turvana, jotka siellä tulilinjalla puolustavat kotia, uskontoa ja isänmaata! Päivät kuluivat tuskan saartamina. Kirkkaina päivinä meistäkin useimmat läksimme suksilla pois Lopotista ilmahälytyksen pelossa. Aina suunnitimme Otsanlahdelle päin Hylkösen poikki, siellä metsäisellä matkalla kun ei kuulunut ilmahälytyksen vihlovaa ääntä ja kaikki oli rauhaa, tuntui olisi kaukana kavala maailma.

Asiat toimitettiin kirkolla pimeään aikaan, ettei liikaa liikettä havaittaisi ilmasta. Mutta ei me sentään kaikki oltu niin arkalasta kotoisin. Kun mieheni oli siellä jossakin, menin hänen asialleen illan hämärässä. En tiennyt mennessäni, että nimismies Kosonen oli sairaana ja siellä virkapöydän takana istui vieras, samanarvoinen herra. Mentyäni sisälle herra kysyi asiaani ja sen kuultuaan sanoi virallisesti: ”Ei ole virka-aika!” Epävarmuutta tuntien sanoin, että kun on

väestönsuojelun kannalta ilmahälytysten takia asioimaan pimeään aikaan. Kuului juhlallisesti: ”En minä pelkää pommitusta, enkä ilmahälytystä!” Vaivoin koitin sopertaa, että minä pelkään. Taisinpa ottaa jo askeleen ovelle päin ja häipyä sen sileän tien. Mutta viereisen huoneen ovi oli auki ja lieneekö rouva Kosonen kuullut keskustelumme vai liekö huomannut tuloni. Hän tuli ystävällisesti hymyillen tervehtimään, ojensi tuolin ja tuli viereeni istumaan ja juttelemaan. Niinpä siellä pöydän takana istuva herrakin unohti tärkeytensä, asiani toimitettiin ja ystävinä erosimme. Olihan se sentään minullekin hyvä, että opin muistamaan ne virka-ajat. Useinhan siellä toimistossa olikin rouva Kosonen, joka harvinaisen kauniilla käsialallaan kirjoitti asiapaperit. Harvoin tavannee siltä virkapaikalta niin ystävällistä ja huumorintajuista ihmistä kuin oli nimismies Kosonen. Asioden hoito siellä luisti kuin itsestään. Olipa nimismies hyvä laulun harrastajakin. Oli mieluista kuultavaa, kun

”Kaikki oli niin hiljaista... siunattu rauha.

se aikamiesten kuoro lauloi Korjosen sedän johtamana.

Meidän vieraspuolellakin oli hiljaisempaa, minkä joskus sotapoliisit piipahtivat. Mutta sitten eräänä iltana tuotiin nuori romaaniäiti pienen tyttärensä kanssa. He olivat olleet Elisenvaarassa Nikkarin ja Huolmannin vieraana, mutta siellä olo kävi kestäättömäksi pommitusten takia ja luultiin meillä oleva rauhallisempaa. Olin suuresti kiittollinen konstaapeli Pärssiselle, kun hän eräänä iltana tuli sanomaan, että saan lähteä Otsanlahdelle, kunhan otan sen romaaniäidin lapsineen mukaan. Pian hänet vietiinkin pois sotatoimialueelta.

Talvi oli ankara, oli kovvat pakkaset ja paljon lunta, mutta jo maaliskuulla aurinko loi valoaan ja sehän antoi

viholliskoneille lisää intoa Elisenvaaran pommituksiin. Sanoin kuvaamaton tuska ja kauhu täytti mielen rintamalla kamppailevien sotilaidemme puolesta. Ehkäpä he luottivat psalmin sanoihin: ”Sillä sinä Herra, olet minun turvani.”

Sitten tuli maaliskuun 13. päivä 1940 ja antoi kuin selvityksen kaikkeen. Kello 11 tähyilimme taivaalle, ei näkynyt enää viholliskoneita eikä kuulunut hälytys sireenien vihlovaa ääntä. Kaikki oli niin hiljaista... siunattu rauha. Rauhanehdot olivat riipaisevat. Varustautukaa lähtemään, jättäkää kodit ja kaikki mikä on elämässä arvokasta ollut, synnyinseutu kaikkine rakkaine muistoinneen. Alkoi evakuointi. Me lähdimme sairaalloisen äitini ja Maikki-sisareni kolmen pienen lapsensa kanssa 15. päivänä maaliskuuta. Matka Elisenvaaraan oli lohduton; korkeiden lumivallien päällä oli röykkiöittäin siviilien tavaroita ja tiellä lemmiä hoitajineen. Oli suuria armeijan kuljetuksia, tie melkein tukossa, eteenpäin pääsy tuntui mahdottomalta.

Niin alkoi ensimmäinen raskas evakkotaival kohti tuntematonta tulevaisuutta. Emme osanneet aavistaa, mitä tuleman piti, emme edes tienneet minne olimme matkalla! ”Siel oli päiviä onnellisia, siel oli hetkiä tuskan täyttämiä. Ne kaikki, kaik oli Herran antamia.”

Tämän tarinan on Anni-täti kirjoittanut joskus 1970-luvulla.

Kummitätini Anni Tirri
(s. Terentjeff)

Evakuointia Elisenvaaran asemalla maaliskuussa 1940.
kuva: Kurkijoki-museo arkisto, kuvannut Taisto Hannus

On myös tietoja, että Hiitolan suunnasta tuli pommituksen jälkeen Elisenvaaraan sairasjuna.

Juho Toiviaisen mainitsema sairasjuna lienee tämä juna. Asemalle tulleen ja ”linjalla” olleen sairasjunan olemassaoloa puoltaa myös se, että lääkintämiehiä ja lääkintälottia on ollut paljon.

Lähes jokainen haavoittunut tai haavoittuneen läheisensä vierellä ollut kertoo, että ”häntä hoiti lääkintämies, sairaanhoitaja tai lääkintälotta”.

Hoitohenkilökunnan runsaus on varmaan pelastanut monta ihmishenkeä.

Kaksi ”seka-junaa”

Arvi Jortikan mainitsemista ”tukkijunasta” ja ”säiliövaunujunasta” on niimikään runsaasti muistikuvia ja kirjoituksia. Tukkivaunu

tai säiliövaunu oli monen suoja pommituksen aikana. Näistä on hyvinkin tarkkoja muistikuvia. Nämä kaksi ovat ilmeisesti olleen niinsanottuja sekajunia. Niissä on ollut myös matkustajia, matkustaja- ja härkävau-nuissa.

Räisäläisiä kuljettaneet evakkojunat ovat tulleet Käksälmen suunnasta. Pommituksessa oli myös runsaasti ihmisiä, jotka olivat tulossa Viipurin suunnasta. Tällaisesta junasta kirjoitti mm. Antero Raevuori Seurassa. Hän oli tullut junaan äitinsä kanssa Antrean asemalta.

Viipurin suunnasta on ollut runsaasti pakoon matkaavia. Viipurin valtaus oli alkanut samana aamuna. Suorin rata Viipurista ”Vanhaan Suomeen” oli sitäpaitsi tukossa. Neuvostoliitto oli aloittanut sen tuhoamisen pommittamalla raskaasti Simolan ja Etu-Simolan asemilla jo

edellisiltana ja jatkoi 20. kesäkuuta. Simolan edellisillan pommitus on Elisenvaaran jälkeen tuhosin siviilipommitus. Simolassa kuoli 94 ihmistä.

Eli. Näyttäisi siltä, että Elisenvaaran ratapihalla oli pommituksen aikana kaksi evakkojunaa, sotilasjuna ja kaksi sekajunaa. Kohta pommituksen jälkeen asemalle tuli sairasjuna, yhteensä kuusi junaa. Näin arvioi myös elisenvaaralainen Juho Toiviainen viisitoista vuotta pommituksen jälkeen.

Sotilasjuna pysähtyi ennen asemaa

Sortavalasta Kannakselle matkanneesta sotilasjunasta on runsaasti muistikuvia ja Elisenvaaran naapurin, Akkahrjun junanlähettäjä Antero Komosen kirjoitus Karjalalehdessä 1994. Komonen oli itse lähettänyt junan Akkahrjusta Elisen-

vaaran kautta Kannakselle ”puolenpäivän aikoihin”. He näkivät Akkahrjusta pommituksen.

Junaa oli seurannut venäläinen tiedustelukone. Näin kertoo IR 13:n jääkärijoukkueen mukana junassa ollut Pauli Siimesvaara. He olivat lähteneet Syväriltä Kannakselle pari päivää aikaisemmin ja olivat tulossa Elisenvaaraan. Siimesvaaran mukaan tiedustelukone oli seurannut heitä koko ajan.

Pommitus on nähty junasta, koneet tulivat lähes vastakkaisesta suunnasta ja juna saatiin pysäytettyä ennen asemaa. Junaan lastattiin haavoittuneita ja juna peruutti takaisin 2-3 tunnin kuluttua ja vei haavoittuneita Sortavalan. (mm. Komosen kirjoitus).

Juna tukki näin olleen Sortavalan suunnasta tulevan sotilasliikenteen.

Markku Iskaniuksen

väitöstutkimus (Sodanajan kuljetusjärjestelmä) tukee oletusta. Iskaniuksen mukaan Kannakselle menevä sotilasliikenne katkesi pommituksen vuoksi kuudeksi tunniksi. Viivästys koski 3-4 sotilasjunaa.

Evakkojuna lähti Savonlinnaan

Samoin tästä junasta on joitakin muistikuvia. Pyhäjärveläinen Leila Ojanen (ent. Rekonius) kirjoitti Vpl Pyhäjärveläisessä 1997, että hän oli äitinsä kanssa tässä junassa. Juna oli ajanut hitaasti Elisenvaaran aseman ”läpi” ja pääsi noin kilometrin päähän, kun pommitus alkoi. Hänen mukaansa asemalla oli 3-4 evakkojunaa ”räisäläisten junia”. Pommituksen alettua heidän junansa pysähtyi ja väki pakeni metsään suojaan. Juna oli jatkanut matkaa ”aikanaan”.

Tällaisen Savonlinnaan ”melko pian pommituksen jälkeen” lähteneen junan muistaa moni.

Asemalla väitetään olleen myös sotavankijunan. Tällaista tuskin on ollut. Haavoittuneita on ollut hoitamassa joukko venäläisiä sotavankkeja. He kävivät töissä asemalla ja lähiseudulla. Majapaikkana oli Naukkarisen navetta Huutomäessä, kuten Eero Laukkanenkin kirjoitti.

Olen kovin kiittollinen, jos näitä asioita muistavat tai muuten tietävät henkilöt kommentoivat tätä junaspekulointia. Vahvistakaa, täydentäkää tai kumotkaa edelläolevia tietoja.

Erkki Rahkola
Nykäläntie 7, 91500 Muhos
Puhelin: 08-5331 012 tai
040-8286080
eki.rahkola@gmail.com

Rajan takana koettua

Sakkeuksen kirjoitus 56 vuoden takaa ja ihmettely kurkijokelaisten ”koulusivistystä” saaneiden kirjoittamattomuudesta kotiseutulehteen on tänäkin päivänä hyvin ajankohtainen (vrt. Kurkijokelainen Nro 1/2009). Ainakin se kolahti tämän kirjoittajan tuntoon. Virkamiehenä ei jostain syystä tullut ajatelleeksi, että omat kokemukset rajan takaisista Karjalan asioista ja tapahtumista olisi voinut pukea artikkeleiden ja tarinoiden muotoon jo aikanaan. Tosin täytyy puolustautua sillä, että kiinnostus ja kurkijokelaisuus heräsi minussa todella vasta sitten, kun opin vanhoilla päivilläni eläkkeellä ollessa tuntemaan itseni ja kurkijokelaiset juureni syvällisemmin. Olinhan tutkinut sukuani ja tehnyt muutamia kotiseutumatkojakin viimeisten 10 - 15 vuoden aikana.

Suomen ja Venäjän kasvinsuojeluviranomaisten kesken tehtiin yhteistyötä yli 15 vuotta vienti- ja tuontimenettelyiden helpottamiseksi ja kasvintuhoojien leviämisen estämiseksi. Kasvinsuojelulainsäädännön toimeenpano oli Suomessa maatilahallituksen lakkautamisen jälkeen 1993 alkaen Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen (KTTK) ja sen kasvinsuojeluosaston vastuulla. Näihin johdon ja asiantuntijoiden matkoihin Kannakselle, Laatokan ympäristöön, Itä-Karjalaan ja Muurmanskin alueille liittyi vuosittain virallisten kokousten lisäksi monenlaista muuta oheistapahtumaa. Vuorovuosin venäläisiä kollegoita on pyritetty Suomen puolella. On käyty kalassa, retkeilty, tehty erilaisia tutustumiskäyntejä, vietetty iltaa, syöty päivällisiä ja tutustuttu rajan molemmin puolin varsin perusteellisesti toisiimme ja tapoihimme. Näistä, ”ei virallisista”, asioista tässä lähinnä isken tarinaa.

Venäläinen ystävyys

Alkuaikoina tapaamisemme olivat kohtalaisen jäykkiä ja

muodollisia. Venäläinen on yleensä ensin varauksellinen tai hieman epäluuloinen eivätkä useimmat suomalaisetkaan ole erityisiä hauskanpitäjiä uusissa tilanteissa. Ehkä siksi oheistapahtumat olivat tarpeen. Pari vuotta siinä meni ennen kuin kunnolla tutustuttiin. Railakas venäläisen tapakulttuurin mukainen ilta ja päivällinen Pietarissa jonkinlaisen kerhon tiloissa muutti paljon. Oli siinä pehmeällä, laadukkaalla ja ”puhuttavalla” venäläisellä vodkalla tietysti oma osuutensa.

”Aleksander otti nimittäin korvista kiinni ja muiskautti ihan keskelle suuta. Joku sanoi jälkeensä, että se oli venäläisen miehen suurin ystävyyden ja luottamuksen osoitus toiselle miehelle.”

Pöytäseurueena oli isäntien puolella mm. Moskovasta korkein venäläinen kasvinsuojeluviranomaisena ja lisäksi alan tutkimuslaitoksen tohtori. Moskovasta oli aina 1-2 henkilöä tapaamisissamme mukana, vaikka kasvintarkastuksen käytännöllinen rajayhteistyö koski lähinnä vain itärajaan rajoittuvia Venäjän Federaation hallintoalueita. Illan isäntänä toimi Pietarista kasvinsuojelupäällikkö (käytän hänestä vain etunimeä Aleksander). Muita venäläisiä oli 5-6. Suomalaisten viranomaisten delegaatio oli yleensä 4-5 henkilöä.

Mukanamme oli aina entisen emigranttiperheen jäsen, tavattoman pätevä molemmat kielet erinomaisesti osaava tulkki. Keskinäiset keskustelut venäläisten kanssa ilman tulkkia olivat lähes mahdottomia. Edes saksan kielellä, jota venäläisetkin olivat koulussa jonkin verran lukeneet, emme tulleet toimeen. Keskustelu oli tasoa: ”Alles gut?” - ”Da, da”. Silloin tällöin mukana olleet tutkijat hallitsivat kyläkin englannin kielen.

Ilta meni eräänlaiseksi hauskanpidon kilpailuksi, maljoja tietenkin nostettiin venäläisen tavan mukaises-

ti ja puheita pidettiin hyvin spontaanisti. Virallisuus ja jäykkyys oli jätetty jonnekin ulkopuolelle. Kukaan ei yrittänyt kuitenkaan saada tiheillä lasin nostoilla muita pöydän alle (niitäkin juttuja on näistä naapurusten keskinäisistä tapaamisista kyllä kuultu). Varsinkin Moskovan nauravainen tohtori nostatti riemua puheillaan, joihin aina piti jonkun suomalaisen vastata. Minulla oli se onni, että luonteeni karjalainen puoli tuppasi sillä kertaa pintaan eikä mitään vaikeuksia ollut heilutella sanan säilää. Tulkki siinä nopeassa taistossa oli tiukimmilla.

Suurin ja hätkähdyttävän yllätys minulle tapahtui poistuessamme klubilta. Aleksander otti nimittäin korvista kiinni ja muiskautti ihan keskelle suuta. Joku sanoi

jälkepäin, että se oli venäläisen miehen suurin ystävyyden ja luottamuksen osoitus toiselle miehelle. Tiedä häntä mutta tapaus oli ainutkertainen. Aleksander loi sillä ystävyytemme ja kalatoveruutemme, joka on jatkunut muistamisen ja terveisten välityksellä aina näihin päiviin asti.

Eräällä toisella matkalla yksi suomalaisen delegaation jäsen sai iltanuotiolla melkein vastaavan kohtelun rusentavan halauksen muodossa nallekarhumaiselta Moskovan päälliköltä. Vietimme silloin virkatehtävien jälkeen vapaata Uuraisten edustan saarella, jonne meidät kuljetettiin Viipurin lahden yli autoinemme ison veneen hinauksessa olevalla lautalla. Muutoin tapaamisissamme emme koskaan noudattaneet esim. ”poskisuudelmia”. Tervehdimme aina lähinnä suomalaiseen tapaan.

”Kari totesi vain tyynesti. ”Tämä on sitä poliisien opettamaa ajoa paineen alaisena”.

Molemmin puolin mukana olivat aina samat autonkuljettajat. He olivat kuljetusten ja muiden mat-

kojen aikaisten järjestelyiden hoitamisen kannalta erittäin tärkeitä henkilöitä. Ystävystyivät keskenään nopeasti ja pärjäsivät hyvin elekielellä. Tekivät myös leikillistä jäynää toinen toisilleen. Tie Viipurista Uuraisille on erittäin kiemurainen hiekkatie. Äkkiä edellä ajava venäläisten iso länsimainen maasturi ampaissi rallivauhtiin. Me tulimme perässä heikompitehoisella WW-Kleinbussilla.

Taisivat edellä ajavat yllättyä. Emme jääneetkään keltasta. Eivät tainneet vielä tietää, että kuljettajamme Kari oli saanut kovan koulutuksen poliisien kursseilla. Virka-autoamme pyydettiin nimittäin usein ulkomaisten korkea-arvoisten vieraiden ja delegaatioiden kuljetuksiin. Kyllä se lähti pikkubussikin mutkissa nelipyöräliisun taitavissa käsissä. Kari totesi vain tyynesti. ”Tämä on sitä poliisien opettamaa ajoa paineen alaisena”.

Venäläinen ihminen on perimmiltään erittäin ystävällinen ja vieraanvarainen. Ennen kuin se tulee kunnolla esille pitää molemmin puolisen luottamuksen syntyä. Tuliaislahjoja annetaan hyvin mielellään mutta otetaan myös samalla tunteella vastaan. Itse olen monta kertaa mennyt varsin hämilleni tällaisissa tilanteissa. Se ei niinkään liity siihen mitä antaa tai mitä saa. Mykistyvyys johtunee siitä vaistottavissa olevasta tunnetilasta, mikä tapahtumaan liittyy. Viileä suomalainen ikään kuin aina häviää ystävällisyydessä syvälliselle tunneihmiselle, aidolle venäläiselle.

Nämä muutamat tapahtumat kertonevat lukijalle, että me todella ystävystyimme venäläisten kollegoiden kanssa, opimme tuntemaan heidät, opimme luottamaan heihin ja viihdyimme keskenämme myös vapaalla. Molemmin puolin nämä alansa johtavat, asiantuntevat viranomaiset tunsivat hyvin lakisä ja säädöksensä, valtuutensa ja rajoituksensa.

Ystävyys ja luottamus vaikuttivat siten, että kokouksissa, joista laadittiin viralliset pöytäkirjat, ei tarvittu mitään erityistä vään-töä. Löysimme molempia osapuolia tyydyttäviä ratkaisuja, jotka lisäsivät luottamusta, helpottivat tietojen vaihtoa, joustavoittivat rajatarkastuksia ja kehittivät tarkastusmenettelyitä, vähensivät kasvintuhoojien leviämisen riskiä ja lisäsivät vientiä. Tavallaan poistimme lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa siementen, viljojen, perunoiden, vihannesten, juuresten, kasviksien, marjojen ja hedelmien sekä taimien ja puutavaran kaupan esteitä tinkimättä piiruakaan Suomen korkeasta kasvinsuojelullisesta tasosta.

Valitettavasti 2000-luvul-

Pääosa Paanajärvestä kuului luovutettuun alueeseen. Vanha raja ylitti Paanajärven itäosan päältä. Kuva itäpäästä Jorma Rautapää.

la on tapahtunut yhteistyössä aivan oleellinen muutos. Voi jopa sanoa, että sitä ei enää nyt vuosikymmenen lopulla ole. Venäjän Federaation hallinnossa on kyseessä olevalla sektorilla tapahtunut rajuja muutoksia. Johdon ja erityisasiantuntijoiden

”Kokeneet asiantuntevat pitkäaikaiset virkamiehet on nostettu syrjään ilman näkyvää syytä.”

tehtävät on Suomen rajaan rajoittuvilla Muurmanskin, Itä-Karjalan ja Leningradin alueilla siirretty kokonaan uusien henkilöiden käsiin. Kokeneet asiantuntevat pitkäaikaiset virkamiehet on nostettu syrjään ilman näkyvää syytä. Mitään positiivista ei eläkeläiskirjoittaja voi kokemuksensa ja kuulemansa perusteella tässä menettelyssä nähdä. Pienetkin epäselvyydet aiheuttavat nykyään kasvinsuojelun ja -tarkastuksen

piiriin kuuluvissa asioissa kasvistien, siementen ja puukaupan osalla helposti moninkertaista kirjelmointia edestakaisin. Vuosittaisia kokouksia ja neuvotteluita ei enää pidetä.

Meillä on vieressämme suuri ja arvaamaton naapurimaa. Kummankin maan etu kuitenkin on, että kauppa luistaa turvallisesti molemmin puolin rajaa molempiin suuntiin. Alan viranomaistehtävät eivät ole sanottavasti muuttuneet siitä, mitä ne olivat parhaimpina yhteistyön vuosina 1990-luvulla. Jotain olen-naista on kuitenkin viranomaisten henkilökohtaisten tapaamisten, kokousten ja seminaarien lopettamisessa menetetty. Yhteistyön tarve on silti edelleen olemassa. Rajan takaiset muutokset, joita emme täysin ymmärrä, perustuvat johonkin muuhun kuin kasvinsuojelun ja kasvintarkastuksen tarpeeseen.

Lauri Pölkki

Kokous v. 2000 Paanajärven retkeilyalueella harrien paistumista odotellessa. Kuvassa oikealta Petroskoin alueen kasvinsuojelupäällikkö, KTTK:n ks-osaston johtaja Jorma Rautapää ja kirjoittaja.

Kurkijoelta Nykypäivään – CD-Rom

Kurkijokea monipuolisesti esittelevä multimedia kertoo tarinoita Kurkijoen arjesta ja juhlasta, raskaasta evakkomatkasta ja perinteiden vaalimisesta uudella asuinseudulla. Kurkijoelta Nykypäivään –CD-Rom sisältää runsaasti tietoa ja kuvia Kurkijoen historiasta ja nykypäivästä. Mukana myös murrenäytteitä.

Hinta 20 € + postitus

Kurkijokelainen,
Koulukuja 7 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

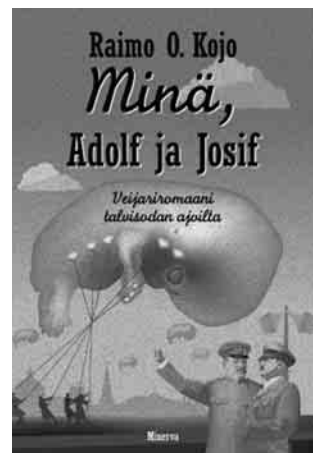
Raimo O. Kojo

Minä, Adolf ja Josif

Kirja on väkevä romaani Karjalan rajaseudun ihmis-kohtaloista talvisodan varjossa. Samalla se on veijaritarina, jossa päähenkilöinä ovat Adolf Hitler, Josif Stalin ja kirjan alussa vielä syntymätön karjalaispoika Reino Oskari Koho.

Pienen karjalaispojan kohtalo viiksiniekkaiten diktaattorien sekoittamassa maailmassa ei ole helppo. Isä joutuu rintamalle, ja poika ammentaa elämisen alkuoppia ailahtelevalta äidiltään, vakavahenkiseltä lottatädiltään ja omaleimaiselta isoisältään.

Pojan kaukaisten, aikuisien sotaleikkitoverien Adolfin ja Josifin yksityiselämää puolestaan paljastuu perin arveluttavia asioita. Näiden salaisten tempausten vaikutus heijastuu vahvasti myös pojan elämään.

Ammattikirjailijan otteella osin voimakkaasti omaelämäkerrallisesta ja historiallisesti tarkasti taustoitusta aineistosta kasvaa yhtä aikaa sekä liikuttava ajankuva että hulvaton veijarikertomus. Sen herkkuiset henkilöhahmot ja hersyvä kielenkäyttö vievät lukijan mennessään.

Tervehdys, ystävät!

Muutaman vuoden ahkeroinnin ja viimeisimpien kuukausien yliahkeroinnin jälkeen voin lopulta (syvään huokaisten) ilmoittaa, että muuan suurtyöni alkaa olla osaltani valmis. Suurtyö se on laajuudeltaan – n. 400 kirjansivua tekstiä. Opukseni nimenä on vaatimattomasti Minä, Adolf ja Josif.

Vasta syksyllähän opukseni ilmestyy, mutta tiedotteen (vastoin tapojani) asiasta ajoissa. Ohessa kustantajan arviointi kirjasta.

Kirjan tapahtumat keskittyvät Laatokan Karjalaan, lähinnä Jaakkimaan, Lahdenpohjaan ja Kurkijoelle, mutta kyllä siinä seikkailaan myös Lumivaarassa, Hiitolassa ja aina Viipurissa saakka. Sodan päätyttyä ”Minä” tutustuu myös Parikkalaan.

Ystävyydessä Raimo O. Raimo O. Kojo Kirjailija Inarin Törmänen

Missä sijaitsi NKY:n rukoushuone Alhon kylässä?

Lähetän Ukon (Juhana Kiiskin) lyhyen puheen Nuorten Kristillisen Yhdistyksen käyttöön otetun huoneen siunaustilaisuudesta.

Tämä olisi mielenkiintoinen asia, jos joku silloin ko. yhdistykseen kuulunut muistaisi, missä tällainen huone oli? Kyllä se siellä Kurkijoen Alhon kylässä on täytynyt olla.

Ukko sanoo siinä olevansa Alhon paikallisosaston vanhin jäsen. Karjalassa toimi NKY Nuorten Kristillinen Yhdistys, vuodesta 1916-. Sen verran löytyy tietoa, että 2.5.1916 lausuttiin Etelä-Karjalan Nuorten Kristillisen Piirijärjestön syntysanat Viipurissa Pohjolankadulla. Eri seurakunnissa oli sitten yhdistyksiä nimellä NKY.

Salme Nojonen

”Minulla, Alhon NKY:n paikallisosaston vanhimalla jäsenellä olisi joku sana sanottava tässä tä-

män seurakuntahuoneen vastaanottajaisissa, jossa toivon mukaan mekin Jumalan seurakunnan jäseninä saisimme vastakin kokoon-tua Herran sanan ympärille virvoittaaksemme henkistä väsymystä.

Itsemme ja toinen toistemme nähden sydämellinen toivomukseni olisi, että Herra itse siunaisi tämän huoneen omaksi asuin-jaksensa, antaisi silmänsä vartioida tätä huonetta yöt ja päivät. Ja kuulisi muukalaistakin tässä huoneessa ja että mitä ikänä täällä tehdään ja toimitaan Herran nimessä ja Herran kanssa, Herra siunaisi meitä itse kutakin täällä kuin Jaakoppia Betelissä, että saisimme elävästi sydämissämme tuntea, että tässä on Jumalan huone ja tässä on taivaan ovi, että eripuraisuus ja riidat olisivat täältä niin kaukana kuin itä on lännestä. Eikö tämä olekin meidän jokaisen mielipide?”

Näkökulmia

Menneitä muistellen

Kevät on tullut ja ummut jo aukee, veikkonen kanssani vuorelle käy. Pääskyet saapuvat sukkelasivet talvea, lunta ja jättä ei näy.

Noin laulettiin vanhassa koululaulussa. Valitettavasti vanhat laulut ja runot ovat unohtumassa. Kaikki muuttuu ja siihen on vain totuttava. Kevät sentään vielä tohtii tulla, tosin aika kylmää on ollut. Jos vanhat merkit pitävät paikkansa, on tulossa vielä monta kylmää yötä. Toivottavasti ne vanhat merkitkin ovat unohtuneet.

Oli ilo huomata, että tä-

mä lehtemme on ikään kuin pessyt kasvonsa kevään kunniaksi.

Surullisia ja ikäviä asioita onkin viime aikoina otettu julkisuuteen. Ne kuuluvat meidän karjalaisten historiaan. Aika aikaa kutakii, sanoi mummoni. Pidän enemmän tuosta Kalakurkien joukosta. He ovat niitä Karjalan lapsia laulavia ja hilpeärintoja ja heidän juttujaan on mukava lukea. Vanha kansa sanookin: ”Ilo pintaa, vaik syvän märkänis.”

Tuo kotiseutumatkailukin

on muuttunut. Kotiseudulle mennessä täytyy varustautua kuin erämaaretkelle. Olen pari kertaa käynyt siellä eikä kaipa sinne. Kivet ja purot ovat kadonneet maan alle. Äitini sanoi aikoinaan: ”muistoissa maisemat ovat kauniimpia”. Niinpä teen matkoja mielikuvituksessa. Muistelmat olen kirjoittanut jo neljäkymmentä vuotta sitten. Silloin muistot olivat vielä tuoreita. Luen matkakertomuksia mielelläni. Aina siellä huomaa jotain tuttua.

Kuin tuulispäässä hapsat me olemme hajallaan ympäri Suomea, mutta olemme

eläneet aika hyvin. 61 vuotta mie oon tääl Hämmes elänt, enkä oo murrettain unehuttant. Ei se ain oo olt pelkkää ruusuil tanssimist, mut tokkopa se siel Karjalaskaa ois sen kummempaa olt. En päivääkään vaihtaisi pois!

Olkaamme siis iloisia ja onnellisia siitä kohtalosta, minkä Luoja on meille antanut. Jo Karjalan kunnilla lehtii puu, mutta kun vilkaisin ulos ikkunasta, huomasin että pian se lehtii täälläkin.

Hyvää kevättä ja kesää kaikille.

Lyyli Hautamäki

Uljaanpojasta ja Matti Valtosesta

Kurkijokelaisia hevosmiehiä Kiiskilän pihalla. kuva: Pekka Kiiskin kokoelma

Kurkijokelainen nro 2:ssa, 23.1.2009 oli juttu ”Uljaanpojasta ja Matti Valtosesta”. Mukana oli valokuva joka oli otettu Kiiskilän pihalla, Töpö jne. Minulle soitti jossain vaiheessa nainen, joka kyseli tiedäkö, keitä miehet ko. kuvassa taustalla ovat. Hän arveli, että toinen miehistä voisi olla hänen

isoisänsä nimeltään Miikkulainen, joka oli ollut ”kova hevosties, muistaakseni Savojalta, (ei Elisenvaaran Miikkulaisia). Heidän omat valokuvansa olivat kadonneet sodan aikana, ja siksi hän oli innokas löytämään edes joitakin kuvia omaisistaan.

Järjestän parhaillaan isän valokuvia

ja kerran silmäni osui valokuva, joka voisi olla otettu jossakin hevosiin liittyvässä tapahtumassa. Ja huomasin siinä samat miehet kuin oli ”Töpö”-kuvassa taustalla. Ketähän muita kuvasta löytyy?

Marjaliisa Laine

Sanomalehti

järjestää taas suosituksen

lukijamatkan

Kurkijoelle 4.-7. kesäkuuta 2009

Peruutuspaikkoja voi kysellä

Matka-Niinimäki

puhelimitse 02-4865880 tai 0500-531905
tai sähköpostitse: ossi@matka-niinimaki.fi
www.matka-niinimaki.fi

Tarkempi matkaohjelma ilmestyy seuraavassa lehdessä.

Karjalan kunnalla

Joukko musiikkialan ihmisiä istui iltaa. Oli hyvä tunnelma, juttu luisti, tarinat rönsyivät. Jossain vaiheessa tuli puhetta perheistä ja sukulaisista. Kävi ilmi, että lähes kaikilla oli juuria Karjalassa. Osa oli jopa ns. täyskarjalaisia, molemmat vanhemmat Laatokan rannalta.

Illan mittaan juttu kiertyi Karjala-aiheisten laulujen ja iskelmien ympärille. Kaveri haki kitaran, otti soinnun ja kysyi "muistat sie tämän, tätä mummo laulo - ja itki". Tottakai kaikki muistivat - ja lauloivat kappaleen alusta loppuun. Lisää lauluja, lisää muistoja. Silloin välähti: nämä hienot laulut täytyy tuoda myös tähän päivään, uusille sukupolville.

Talvella 2009 alettiin töihin. Ikivihreä kevään ylistys **Karjalan kunnalla** on ensimmäinen makupala tulevalta albumilta. Sen tulkitsee sydämeen käyvästi rintamaveteraanin ja sakkolalaisen Karjalan neidon tytär, **Kikka Laitinen**.

Nyt on oikea aika soittaa Karjalan kunnalla, kun kevät on...

*Jo Karjalan kunnalla lehtii puu
jo Karjalan koivikot tuubettuu
käki kukkuu siellä ja kevät on
vie sinne mun kaiboni pohjaton*

säv. trad
san. Walter Juva

Laulaja-lauluntekijä Kikka Laitinen on levyttänyt komean uusversion ikivihreästä kappaleesta Karjalan kunnalla, joka on ajankohtainen jälleen tänäkin keväänä. Jasu Mäntylän moderni sovitukset poikkeaa alkuperäisestä, joka kuulosti lähinnä kansanlaululta. Karjan kunnalla on

esimakua tulossa olevalta samannimiseltä albumilta, jolla esiintyy tunnettuja karjalaistaustaisia artisteja.

Karjalan kunnalla -kappale on toimitettu kaikille radiokanaville, eli sitä voi toivoa niiltä erilaisissa toivekonserteissa ja muissakin yhteyksissä.

Suomen viimeinen kuningas

Suomi kohotettiin kansakuntien joukkoon 200 vuotta sitten Porvoon valtiopäivillä. Tätä kohotusta tai toisin sanoen synnytystä auttoi Ruotsin silloinen kuningas Kustaa IV Aadolf, joka jäikin suomalaisten viimeiseksi kuninkaaksi.

Suomi oli ollut Ruotsille hyvä suojamuri itää vastaan jo 650 vuoden ajan ennen näitä Porvoon valtiopäiviä ja on sitä edelleenkin, koska olemme vielä

samalla paikalla, vaikka Stalin puna-armeijoiheen yritti valloittaa maamme ja sitten tarkoituksena oli siirtää kansamme Siperiaan ja ripotella ne sinne. Kaikki eivät tosin olisi sinne Siperian leireille päässeet, koska suunnitelmissa oli ollut upseerien, johtavien virkamiesten, papiston ja opettajien listiminen jo ennen sitä.

Mutta jos palaamme tuohon Porvoon valtiopäivien

aikoihin, niin oli kansallemme silloin melkoinen onni, että meidät saatiin irrotetuksi Ruotsista, koska elomme täällä ei ollut kurjuutta kummempaa. Suomalaiset tuolloin olivat kuin muukalaisia omassa maassaan, koska virkamiehet olivat ruotsinkielisiä ja kansa ei heitä ymmärtänyt. Suuriruhtinaskunnassa monet asiat saatiin ajan mittaan korjattua. Ruotsin vallan alla niitä uusia etuja emme olisi saaneet. Ja tärkeintä oli se, että saimme omat valtiopäivät, oman kulttuurin, suomenkieliset koulut jne.

Kustaa IV Aadolf oli heikko kuningas. Vaikka häneltä maassamme ollut armeija pyysi monenlaista apua, niin mitään ei tullut. Ainoa helpotus, jonka kuningas myönsi, oli se, ettei upseerien tarvinnut puute-roida peruukkejaan talven aikana!

Tämä kykenemätön

kuningas auttoi myös vihollistansa Aleksanteria, antamalla maassamme olleelle armeijalle sellaisen ylipäällikön, joka ei ollut lainkaan tehtäviensä tasalla. Kun venäläiset helmikuussa 1808 ylittivät Kymiön, joka oli tuolloin Ruotsin ja Venäjän välinen rajajoki, kolmesta kohtaa, saivat keisarin joukot marssia vapaasti maahamme. Viapori eli Suomenlinna, jonka piti olla Suomen lukko, annettiin venäläisille laukaustakaan ampumatta. Vasta Pohjanmaalla muutamissa paikoissa otettiin hyökkäjiin taistelukosketus. Mutta kun puolustajilta puuttui leivästä lähtien lähes kaikki, joten tyhjällä vatsalla ja ruudittomilla aseilla ei paljon tapella.

Näin me voimme oikeastaan kiittää tuota neljättä Kustaa siitä, että kansamme sai uuden isännän. Ja mikä tärkeintä: kaksi vuotta myö-

hemmin keisarin määräyksellä Suomen suuriruhtinaskunnan itäraja siirrettiin sille paikalle, jossa se oli ollut ennen Suurta Pohjan sotaa. Vanha Suomi, kuten tuota Karjalan aluetta silloin kutsuttiin, pääsi jälleen muun Suomen yhteyteen. Näin meidän esi-isämme pääsivät saman kehityksen

piiriin muiden suomalaisten kanssa.

Kustaa IV Aadolf syöstiin upseereiden toimesta vallasta ja karkotettiin maanpakoon Saksaan, jossa eli umpimielisenä eversti Gustafssonin nimellä ja kuoli Sveitsissä 1837.

Eino Vepsä

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestynvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 35 eur. Tilattuna alle 1,50 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Erkki Rahkola &
Carl-Fredrik Geust:

Vaiettu Elisenvaaran pommitus

Evakkohelvetti
20. kesäkuuta 1944
Ajatus Kirjat

Kovat kannet, 17 liitettä, valokuvia,
288 sivua, ovh 38 €

Nouda tai tilaa
Kurkijokelaisen toimistosta **35 €**

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Utsjoki
2. v. 1862
3. Kaarina
4. 1500-luvulla
5. Makedonian
6. Antti Lizelius
7. Helsingin hiippakunnan
8. 130 henkirikosta
9. Antti Kaikkonen
10. Sargassomeressä

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on s. detty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntiä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppälankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

EHT-
liiton
jasen

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com